

СТАРТ

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

Брой 12 ● 24 август 1971 ● 25 стотинки

Издание на ЦС на БСФС

ДОЙДЕ ЧАСЪТ НА СХВАТКИТЕ

Три седмици преди европейското първенство по баскетбол за мъже в гр. Есен (ГФР) най-добрите баскетболисти на полуострова премериха сили на поредните балкански игри във Видин. 20-годишният център Румен Пейчев бе една от основните единици в нашия отбор, на стр. 13.

СТР. 8—9

УТРЕ Е ФИНАЛЪТ
ЗА КУПАТА
НА СЪВЕТСКАТА АРМИЯ

ДРЕВЕН И СЪВРЕМЕНЕН

Генко Рашков — в най-трудното изпитание на олимпийските игри в Стокхолм той беше петн.

ПОДВИГЪТ НА БЪЛГАРИНА

На олимпийските игри в Амстердам през 1932 г. България участва с трима ездачи: Вл. Стойчев с Дарда, Кр. Лекарски с Павел и Г. Семов с Арсенал. След първото изпитание отборът ни е на трето място след домакините и Германия. Това е блестящ успех — след българите остават такива страни като Швеция, Чехословакия, САЩ, Испания, Италия...

Второто изпитание също започва отлично. Стойчев го завършва без грешка. Но на едно от последните препятствия с Лекарски се случва нещастие. Павел пада, затиска го и нашият ездач получава тежка фрактура на таза. При изправянето си конят го настъпва и му причинява опасна повреда в областта на корема.

Но за безгранично удивление на всички Лекарски се надига и се качва отново на седлото. Хванал се здраво за шията на коня, той пресича финалната лента и миг след това се сгромолясва в безсъзнание.

След тежката операция Лекарски се намира на границата между живота и смъртта. Стойчев и Семов, дълбоко покрусени, не се решават да напуснат болничната стая на другаря си и поради това се отказват от участие в състезанията.

В официалния отчет на олимпиадата четем: "... Някои отбори бяха просто разкъсани от нещастие — на първо място българите. В обездката те се представиха отлично и всички съзираха в тяхно лице напосащите конкуренти. Но пробегът унищожи всичко..."

И това не е единствен случай на героизъм, проявен от наши състезатели. На европейското първенство

през 1959 г. К. Венков падна по време на кроса и получи фрактура на ръката. Раната беше много болезнена, но отказът от по-нататъшно участие водеше до елиминиране на целия български отбор. Венков завърши дистанцията, а на следващия ден продължи и с гипсирана ръка.

И благодарение на това за пръв път наш отбор зае място в призовата шестлица на европейско първенство.

Крум Лекарски с Мотор по време на обездка

ФЕРИ, СИН НА ФЕНИ И ЕНУНЦИЯ

Сред другите коне Фери се отличава със своя характер. Видял е вече го в спортния си живот и е „по-разумно разсъдителен“ от неспокойните дебюти, които сякаш имат толкова малко сили, та трудно изживяват и ден, да ги пръснат в някой каприз. Фери искал винаги да живее в мир със своите приятели хората, с приятелствата, и с немного приятните за него пътувания до Рим, Стокхолм, Лондон и пр.

Тринадесет години — това вече първа младост за един кон, състеза се в конкुरипик. И все пак мнозина предпочитат. Дори и такъв млад тезател като Маргарит Спасов.

Има коне, които през целия си зрятелен живот са участвали в един дач. Но това бе трудно за коня. В него сядаха различни по възраст, перамент, качества състезатели. Не прекалено много различава на него взривен отскок. Струваше им се, че него са ствари необятни възможности заставяха Фери да скача почти отто. Така сякаш се намаляваше опасността от случайно бутане на припятство. Но това бе трудно за коня. Блокирани поводи го изкарваха от новесие. Фери започна да разочарован: той спираше пред препятствията и бтрудно да го накараш да започне ново...

Не го бракуваха. Беше великолепен представител на източнобългарската рода, най-доброто отроче на двама вестни родители — баща Фенел и ма Енунция. Още на 4 години събудил ромни надежди. Обзиди го Костаков, който му даде отлично „спло образование“. Прояви се и в много тезания. Направи известни доста състезатели. Стефан Шопов стана с него кански шампион, Димитър Генев спечел много награди... На европейското първенство за юноши в Италия през 1966 събуди много пламенни чувства в й това горещите италианци. Предложму и италианско поданство. Действаша чрез търговски представител. Той ще свикнал да продава машини, кожелектрокари... Като разбра, че за Ферават 10 000 долара, почувствува доволен. Такъв куп пари за един!

„Продавайте!“

Но всички от нашата група застаха зад Фери. В него вярваха и наивна че се излъгаха.

Двама, устремени към една победа, е конният спорт, при който съвсем различни същества трябва да стигнат свършена хармония в своите движения. Силата, енергията тук е нят. Но човек има изключителен дял победата. Колко много трябва да принавя младият Маргарит Спасов при всъстезание! Например с какви препятствия и недостатъци специално за ри е теренът, по който ще се скача? комбинации и препятствия ще трябва му се предоставят за свободен скок и де ще трябва да бъде задържан? трябва да се отправят сигналите възбуденото от спортната битка „стни“ на коня? Как трябва да се ди неговата психика, да се запази койството му пред старта?

Интересно е как ще бъдат решени зи и десетки други въпроси. От това висят много неща. Зависи дали Ф ще може да даде всичко, на което е собен, дали младият състезател ще изяви бързо и недвусмислено, дали стигне онази класа, от която нашият кон спорт още има такова голема!

СПОРТ, СВЪРЗАН С БИТА НА НАШИЯ НАРОД

Българите дошли на Балканския полуостров, яхнали своите жилави и издръжливи степни коне. Това далечно преселение те осъществили единствено благодарение на своята великолепна езда. Заедно с воините върху конете прелускали и техните семейства, цялата по-къщина също била на коня... А най-отгоре се развявала конската опашка.

За прабългарина конят бил и воин, с когото боецът влизал заедно в битката, другар, от когото често зависел и животът му. Добрият кон при тези условия просто нямал цена...

Столетия вече народът тачи и специален празник на конниците. Кушиите (надбягванията), които стават на този ден, също са една отколедна традиция.

След освобождението на страната ни от турско иго конният спорт се развива в две направления — в армията и в селото. Генерал Вл. Стойчев, който и днес, в своята 79-годишна, язди почти всеки ден, Кр. Лекарски и др. изведоха ездата до един много висок връх още когато другите спортни дисциплини правеха своите първи стъпки.

По-късно Генко Рашков спечели почетното пето призово място при всеотранната езда на олимпийските игри в Стокхолм през 1956 г. През 1959 г. на европейското първенство в Англия българският отбор се класира на VI място.

През 1970 г. нашите конници постигнаха отново някои високи резултати. На големия международен турнир в гр. Гота (ГДР) при участието на най-добрите отбори в света, включително и олимпийските шампиони от Мексико — италианците, българите заеха IV място.

В последните десетилетия се направи много за подобряване качеството на нашите състезателни коне. В тази насока изключителен принос дадоха Министерството на земеделието и хранителната промишленост и редица кооперативни стопанства. След постановлението на ЦК на БКП и Министерския съвет, с което конният спорт и борбата бяха обявени за народни спортове, се създадоха още по-добри условия за работа. От СССР, Полша и други страни бяха внесени чистокръвни жребци и майки. Прояви се и едно младо поколение спортисти, към които сега са отправени погледите ни за добро представяне както на XX олимпийски игри, така и в редица други турнири. На първо място сред тях са такива състезатели на конкुरипик като Димитър Генев с Глория, Крум Рашков с Полет, Иван Аджемов с Гоблен, Любомир Георгиев с Малина и др. Много надежди се възлагат на състезателите при всеотранната езда Гочо Милев с Гондола, Величко Матов с Ева, Марин Йорданов с Ринг, Йордан Любенов с Версайл, Петър Кирилов с Теза...

ОБЕЗДКА, КОНКУРИПИК, ВСЕСТРАННА ЕЗДА

Познавате ли кои са олимпийските дисциплини на конния спорт? Спорт, който на пръв поглед изглежда архаичен, но в днешния век на техника та има чудовищен темп на развитие. В последните години броят на спортните коне в света почти се удвои. И състезанията в Мюнхен обещава да бъдат един от най-посетените и най-интересните.

В олимпийската програма на първо място фигурира обездката. При нея ездачът демонстрира пред зрителите и съдиите пълното съгласуване и подчинение на коня, способността му да изпълнява сложни и красиви фигури и движения.

Конкुरипик означава скачане през препятствия. Те са различни по височина (от 1,40 до 1,60 м) и по ширина (от 2 до 4 м). По дистанция, дълга от 700 до 900 м, са наречени не само отделни препятствия, но и комбинации, при които кон и ездач са поставени често пъти при

изключителни трудности. Състезателят трябва да финализира в определено контролно време. За всяка просрочена секунда, за всяко спирање или съборено препятствие той получава наказателни точки.

Третата олимпийска дисциплина е всеотранната езда. Това най-тежко изпитание трае 3 дни. Състои се от обездка, пробег през пресече на местност и конкुरипик.

Във всички тези дисциплини се води борба както за индивидуално, така и за отборно класиране. Жените участвуват наравно с мъжете и много често показват отлични резултати. Така например на световното първенство през 1970 г. в две от трите дисциплини победиха предста вителките на нежния пол. При обездката — там, където се изисква най-голямо майсторство, се наложи Еле на Петушкова с кон Пепел, а при всеотранната езда световен шампион стана 20-годишната англичанка Гордон Батсън...

Познати са и друг вид състезания, които не влизат в олимпийската програма. Това са различните класически дисциплини от гладките надпрепусвания и надпрепусванията през препятствия по листата на хиподрума. Те са изключително динамични и интересни, защото тук се стартира общо и борбата се води непосредствено между всички ездачи.

ОЩЕ ОТ ДРЕВНОСТА

Опитомен около преди 9000 години в Западен Сибир, конят наред с кучето е един от най-верните приятели на човека. В началото впрегатно животно, конят по-късно бил обзяден и станал — за онова време — мощно военно средство, което довело до промяна и развитие на военната тактика. Историките са открили богати сведения за това негово „амплуа“. Но има и богати факти за ездата като спорт.

Първите конни състезания са се състояли в Персия под формата на надбягвания с двуколки. Точно тези състезания били взаимствувани по-късно от гърците. Но те са познавали надпреварата с коне по-рано. За това свидетелства и Омир в „Илиада“: като разказва за погребението на Патрокл, той описва организираните от Ахил конни

състезания. Ездата била включена в програмата на древните олимпийски игри. Пак от тази епоха е останал и първият учебник по езда, написан от Ксенофонт. Някои от неговите принципи са валидни и днес!... Римляните наследили от перси и гърци страстта към този спорт. Към състезания с колесници и двуколки те прибавили и прескачането на препятствия. Участниците в тези състезания имат много общо с днешните жокеи.

През шестия век на нашата ера арабите изобрели стремето и подобрили седлото, но ездата се усъвършенствувала едва през XV век, най-вече в Италия където този спорт бил регламентиран от прецизен кодекс. Счита се, че първото съвременно състезание е организирано в Сент Леже през 1777 г.

КОМПЛЕКСИ ЛИ СА КОМПЛЕКСИТЕ

КОГАТО В ТЯХ НЯМА СПОРТНА БАЗА ?

Просторните и светли жилищни комплекси в столицата все повече се оформят като самостоятелни райони на града. Само през последните 10 години на територията на София са построени над 50 000 апартамента. Решенията на X партиен конгрес, пропити от една цел — грижата за човека, — за столичани намериха конкретен израз в грандиозния план за социалното и икономическо изграждане на София. Дори само една цифра от този план е многозначителна — през шестата петилетка ще бъдат построени нови 51 000 апартамента — повече от направеното през изминалите две петилетки, взети заедно. Гордост за нашата красива столица и ярко възпяване на нейния девиз „Расте, но не старее“ са такива жилищни комплекси като „Изток“, „Младост“, „Бъкстон“, „Красна поляна“, „Борово“... СГНС полага ежедневни усилия за подобряване на бития и културата в тях, свързани с транспорта, търговското обслужване, озеленяването, строежа на детски и културни заведения и т. н. Прави впечатление обаче, че спортната база е на последно място в този списък.

По този повод посетихме дирекция „Архитектура и благоустройство“ при СГНС. Нашата дирекция — заяви зам. директорът и георги Георгиев, главен инженер на София — дава градоустройствените решения на територията на града. В идейно-застройнителните планове на отделните райони и жилищни комплекси са набелязани местата и са маркирани „петната“ на всички необходими строежи, включително и на спортните съоръжения. След утвърждаването им тези планове получават законна сила и се изпращат в Дирекцията за изграждане на София.

Наистина на много места при планирането са определени петна за спортно строителство, вярно е, че в комплекс „Младост“ се предвижда създаването на по-големи водни площи по поречието на р. Дървеница, а в районния парк и в микрорайонните градиници — на по-малки водни площи и басейнчета за къпане на децата. Ще се направят футболно игрище, атлетическа писта със сектори за хвърляния и скокове и трибуни за 2000-3000 души, малка спортна зала, игрища за спортни игри, съблекални с душове, детско футболно игрище и маломерен закрит плувен басейн; в комплекс „Толстой“ ще има спортна зала и плувен басейн; в „Бъкстон“ — площадки в двете зони на комплекса; в „Красно село“ — спортна зала на ул. „Трайко Китанчев“; в комплекс „Надежда“ са отредени терени за значително спортно строителство... Но също така вярно е, че навсякъде за него се говори в бъдеще време, до като хилядите обитатели на новите комплекси са лишени от възможността да спортуват в близост до домовете си. А какво да кажем за комплекси, като „Изток“, „Гео Милев“, „Свобода“ и „Хаджи Димитър“, в които въобще не се предвижда изграждането на спортни съоръжения? Повече от ясно става

ПОДЦЕНЯВАНЕТО НА СПОРТНАТА БАЗА

и нуждите от създаването на условия за активен отдих на младежта и трудещите се от страна на СГНС. А проблемът не е нито малък, нито маловажен — става дума за физическото развитие и за възпитанието на подрастващите, за здравето и дееспособността на хиляди столични трудещи се, които са насъщна и постоянна грижа на нашата партия и държава. Тя е намерила израз и в редица документи, а решението на Политбюро на ЦК на БКП от 2 септември 1969 г. съвсем конкретно и навременно се спира на този проблем. В светлината на неговите постановки не е трудно да се намери и ролята и мястото на софийската община.

Тъй като цялостното изграждане на новите жилищни комплекси с основание възбужда твърде много столичната общественост, това (и по-точно — сегашното крайно недоволително състояние и бъдещите перспективи пред строежа на спортна база в тях) стана предмет на разговорите ни с генералния директор на Дирекцията за изграждане на София инж. Павел Павлов, с главния инженер на дирекцията Георги Иванов и с началника на отдел „Перспективно проучване и планиране“ арх. Димитър Шишков. В резюме споделилите от тях мисли звучат така:

При проектирането и строителството на жилищните комплекси обектите в тях се

С „Модерно предградие“ ще започне комплексното строителство на новите жилищни комплекси в столицата. В плановете на трите му микрорайона са предвидени волейболни и баскетболни игрища, тенис-кортове, съблекални с душове, три спортни зали. Дано не останат само на книга...

На улицата, пред колите, под колите... Добре, че са поне паркирани. Така е, след като не е помислено за игрите на малките. С бъдещето са свързани надеждите за поправяне на това очевидно ненормално положение...

ските обекти и на учебните заведения, а след това идва ред на културно-битовото и на спортното строителство. Досега отпусканите за строителството на комплексите средства бяха точно и строго диференцирани: за подземни работи — толкова, за жилищни блокове — толкова, за търговска мрежа — определена сума и т. н. И въпреки че един жилищен комплекс може

да се счита за завършен едва след като в него са построени всички необходими обекти, при съществуващото положение по понятни причини не бе възможно отделянето на средства за спортно строителство в началните етапи на изграждането. Но неотдавна бе публикувано по становищението на ЦК на БКП и Министерския съвет за социално и икономическо развитие на

столицата. То определя ясно насоките и конкретизира етапите на разрастването на София до 1980 година. Сега вече на дневен ред се поставя задачата за

КОМПЛЕКСНОТО ИЗГРАЖДАНЕ

на новите жилищни комплекси. На тази основа ИК на СГНС работи подробна програма за ета

пите на това строителство, в която са взети под внимание предложенятия на всички заинтересовани за физическото развитие и здравеопазването на столичната младеж и на трудещите се институти и организации (в това число — на Комитета за младежта и спорта, БСФС, професионалните съюзи и т. н.). На чалото за комплексното изграждане ще започне с жилищния комплекс „Модерно предградие“. През периода 1973—1977 г. се предвижда строителството на първите три микрорайона за около 10 000 жители. Във всеки от тях трябва да се построят и по два спортни комплекса от волейболни и баскетболни игрища, тенис-кортове, съблекални с душове и три спортни зали. Това естествено не може да стане за година-две: и тук различните обекти ще бъдат проектирани и изградени също на етапи. Новото (и важното) сега е, че средствата ще бъдат планирани така, че да се обезпечи построяването на всички предвидени обекти. В същия период се предвижда строителството на работнически спортни комплекси на Гара Искър и в Коларовски район, на ученически комплекс със съвременен плувен басейн в „Модерно предградие“, на басейнчета във всички детски заведения. Възложено е проектирането на плувни басейни и във всички новостроящи се училища...

Понятно е, че комплексното изграждане на новите жилищни комплекси в София е сложен, продължителен и комплициран процес. Наред с изключителните грижи на партията и държавата за решаването на този въпрос, наред с отделените за целта огромни средства сега постановлението и приетата от СГНС програма също ясно даждат яснота, вдъхват радост и надежда за бъдещето. Но липсата на спортна база, на възможност да се спортува при културни условия продължава да тревожи. Още повече, че редица от комплексите са за вършени съвсем неотдавна, че строителите пренебрегоха своята техника на нови обекти и няма изгледи да се върнат скоро. Така че (при цялата привлекателност на бъдещата картина) въпросът

КОЙ И КОГА ЩЕ НАПРАВИ НЕНАПРАВЕНОТО?

не слиза от дневния ред. Защото в нито един от комплексите все още не е възложено проектирането на предвидените по плановите задания спортни съоръжения. И непонятно, и недопустимо е в райони с десет хилядно население в продължение на години да няма нито една спортна площадка, където децата да играят без угрозата да попаднат под колелата на автомобилите, без нито една съблекална или душ, които да се използват от желаещите да се ободрят преди или след работа. Несправедливо е да се каже, че столичната община стои съвсем настрана от тези проблеми: иденте са много, предложенията — най-различни. Една част от спортната база би могла да се построи със средствата на самооблагането, някои от обектите да се предоставят на спортните дружества в съответните райони и т. н. Но всичко това е в сферата на пожеланията, а те едва ли биха решили радикално въпроса — особено що се отнася до навакване на пропуснатото...

Приетата програма за комплексното изграждане на бъдещите жилищни комплекси до голяма степен гарантира построяването напред и на спортните съоръжения в тях. Но тогава неминуемо ще възникне въпросът за тяхното използване, стопанисване и поддържане. Столицата вече има горчивият опит с кварталните площадки, чието лошо стопанисване и поддържане ги прави практически не използваемы. Затова е добре още отсега, в процеса на проектирането и строителството, да се потърси (и намери!) приемливо и ефективно решение и на този проблем.

Стоян ГЕТОВ

Снимки: Емил МАНДЖАРОВ

Така започна голямата загуба на „Берое“. Кръстев бе безпомощен срещу точно насочената от Цветков топка...

Този път свободен бе оставен ветеранът Никола Димитров. Той не пропусна възможността да отбележи трети гол!

НА ИЗПИТ В СОФИЯ

Новите стартираха (почти) сензационно сред майсторите и още след първия кръг сваляха снизходителните усмивки от лицата на „големите“. Вторият предложи изпит в София и на „Берое“, и на „ЖСК—Спартак“... Старозагорци не можаха да го издържат, варненци затова пък убедиха, че всякакво пренебрежение към възможностите им ще се заплаща скъпо...

ОТ 4:0 ДО 0:4

„Берое“ започна срещу „Левски—Спартак“ много добре. И дори след първите минути мисля на стадиона сметнаха, че на вицешампионите няма да бъде лесно. Беройци съчетаваха тоталната физическа заангажираност (навив, придобит в „Б“ групата, от който не трябва да се отказват, още повече, че рядко преминават границите на позволеното) с добра техника, разумно разиграване на топката в средата на терена и със стремеж към скоростни акции в нападение.

Но първоначалното впечатление бе лъжливо... „Берое“ — въпреки желанието за резки контраатаки! — дойде в София с мисъл да се защитава. Към всеки от четиримата софийски нападатели (Веселинов, Цветков, Панов и П. Кирилов), пък и към Стоянов бе „прикчепен“ по един старозагорец. А освен това обикновено току пред вратаря Кръстев блеше и „метачът“ Тодоров. Именно този играч, който не свърши много работа и пригответе като правило бе далеч от решителните събития, не стигаха, липсваше на „Берое“ през целия мач!... Янчевски и Вутов не можаха да „запълват“ сами средата на терена. Пасивното съзерцание на защитниците, когато съиграчите им владееха топката (петимата отзад и в тези моменти не се отдалечаваха кой знае колко от своите директни съперници...) отежи задачата им. Когато Петков, Белчев и Димитров решиха да им помогнат, атаките на „Берое“ започнаха да се разбиват далеч пред вратата на Михайлов. А почти непрекъснатата игра в собственото поле почти винаги завършва с топки в собствената врата...

... Не бих препоръчал никому — дори след голямата съботна загуба! — да счита че ще му бъде лесно срещу „Берое“. Една по-рационална игра на отбраната (едно разумно съчетание на личната със зоновата защита вместо пасивното подчинение на персоналната опека) вероятно ще направи полето пред Кръ-

Според хронометъра...

Във футбола хронометърът няма кой знае каква роля — не е голяма трудност да бъдат отмерени 45 минути. Но понякога, използван по друг начин, той може да заговори убедително.

* През първото полувреме на мача „Славия“ — „ЖСК—Спартак“, което продължи малко повече от 30 „чисти“ минути, варненци имаха топката в свое владение общо 16 минути и 19 секунди...

* Двадесет и шест минути и 40 секунди от всичките 45 на второто полувреме бяха изиграни в полето на „ЖСК—Спартак“. Но през това полувреме „белите“ отправиха осем удара към вратата, докато варненци стреляха 10 пъти и отбелязаха два гола, улучиха гредата и накараха Петров да избие топката от голлинията.

... Дори само тези цифри подсказват, че в победата на „ЖСК—Спартак“ няма нищо случайно.

стев по-трудно проходимо. Тогава ще има по-голяма увереност и у играчите от средата на терена, и у нападателите. А вероятно те няма да свият знамената така бързо, както сториха това в събота. Странно бе, че пръв се „предаде“ не друг, а националният състезател Петков, който твърде рано престана да бъде водач на нападението в истинския смисъл на тази дума...

НЕУМОРНО!

„Славия“ ли игра слабо? Или „ЖСК—Спартак“ — силно? Вярно е и едното, и другото...

„Белите“ играха без сърце; и затова — без движение, без стръв, без непреклонна борба. И сами вкараха вълка в кошарата. А той, „облякъл“ синьо-белия екип на варненци, имаше остри зъби.

Силата на варненци беше в рационалните действия на всеки състезател поотделно, и на състава като цяло. Оставим ли настрана крайната дефанзивна четворка, всеки от останалите покриваше огромни периметър, рейдовете му бяха неочаквани, често на високи скорости. Дори „таранът“ на отбора Недев често бе в собственото наказателно поле, а после завършваше атаката на своя състав. Да не говорим за Стоянов и Гончаров, за Ганев, Н. Димитров и Бонев. Точно така се стигна до парадокс — след почивката варненци имаха уж само двама „истински“ нападатели (Недев и Н. Димитров), а неведнъж стигнаха пред вратата на Цолов с числен превес...

Но всичко това не беше само просто бягане напред-назад. Далеч от това! Варненци често съумяваха само с едно подаване (а обикновено подаваха точно!) да стигнат до голово положение. Два гола „близници“ на Недев и Н. Димитров, постигнати след като и двамата догониха топката, „пуснати“ зад гърба на бялата защита, могат да служат за пример... А трите гола не изчерпиха възможностите на „ЖСК—Спартак“ — веднъж топката срещна гредата над Цолов, после Петров я избие от голлинията, след като вратарят виждаше мрежата си отново пълна...

В основата на този начин на игра стоеше особена психическа нагласа. Дори когато се защитаваха упорито (имаше и такива периоди...), варненци мислеха за атаката. И тръгнаха упорито напред със самочувствието на състав, който знае, че може да постигне повече.

И накрая — това непременно трябва да се отбележи — варненци играха коректно, спортеменски и затова трябва да бъдат още по-гор-

Една малка опасност пред вратата на „Етър“, която не донесе нищо...

ПО-АКТИВНО, ПО-УСТРЕМНО!

На съботния мач на стадион „Левски“ сред многобройните зрители бе и Божин Ласков.

По-старите любители на футбола си

спомнят свръхвисокия център-нападател на „Левски“, един прекрасен майстор на играта с глава, който от 1946 до 1952 записа 6 участия в националния отбор преди че вече учеше в чужбина и след това да завърши футболния си път, и след това да стане в сборния градски отбор на ветераните.

Вече дълги години Ласков живее в София и работи като лекар, спешно по уши, нос и гърло. Но не е скъсал бола. Бил е и треньор на „Слован“, то завърши футболния си път, и след това да стане в сборния градски отбор на ветераните.

— Доволен съм — ни каза той с усмивка. — И като зрител (аз до края на мача си бяха за „синия“ тим), специалист. „Левски—Спартак“ ми са. Мисля обаче, че един отбор с имената трябва — след като поведе зултата — да притисне своя съперник, вземе всичко, което мачът предлага. Да ми се, че отборът на „Левски—Спартак“ в мачовете, които видях (гледях телевизията и играта му срещу „Спартак“, не трябва да играе с „метач“ единият от централните защитници, а да бъде далеч по-активен. Наилите вкараха четири гола, можеха правят и повече, и затова трябва дадат по-активни, по-устремни, по-упорито наказателното поле на противника. Ми допадна дясното крило Веселино той трябва да се връща на моменти назад — да помага на своя отбор в атака, да изнася топката напред. А от останалите нападатели повече ми се ви Цветков.

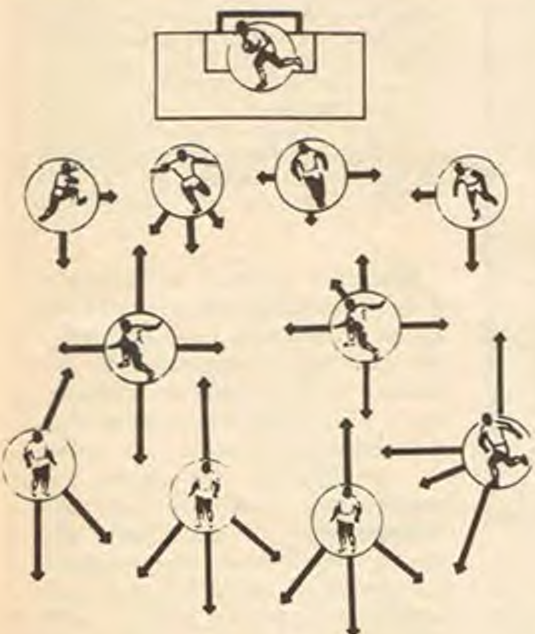
ИМА ЛИ ИЗНЕНАДИ?

Трудно е в началото на едно първенство да се говори за изненади. Та нали все още не знаем истинската стойност на отборите...

И все пак повече от резултатите във втория кръг изглеждат не съвсем в „реда на нещата“. На първо място трите 1:1 — в София, където „Локомотив“ плати данък на недостатъчната физическа подготовка и липса на равностойни смени срещу „Етър“; в Пловдив, където „Тракия“ и срещу „Чардафон-Орловец“ показа, че не е в силата си; в Ямбол, където „Академик“ (след слабата си игра в първия кръг) отскубна една топка от „Лев-

ска“ с резултат 5:1 на „Черно море“ срещу след като варненци показаха преди дни такава немощ на нападението?

Логични изглеждат за сметка на резултатите в Бургас, където ЦСКА врийско знаме победи „Черноморец“ с резултат 3:0. Двата гола на Денев, най-добри на терена, и... изключително слабата игра на Жекон и Атанасов; в Русе, където се възползва от отпускането (през първия кръг) отскубна една топка от „Лев-

Така играе съставът на „ЖСК—Спартак“. Не може да не прави впечатление изобилието от „стрелки“. Но точно стремежът на всички да бъдат навсякъде, където трябва, донесе и победата в София.

На схемата (от ляво на дясно): Станков — Дончев, П. Димитров, Коцев, Калчев — Гон-

С ВТОРИ МЕСТА И МНОГО РАДОСТ...

БУКУРЕЩ.
специално за „Старт“
от Никола ЕКСЕРОВ

Балканската шампионка Хриска Пейчева

пъти в такъв кратък период. Освен това отборът на Югославия за жени участва без отличните Шегър, Гаспарец и Биедов. При това положение румънските състезателки спечелиха точките, които в миналите балканиади завоюваха югославянките. Така нашите състезатели, макар и най-убедителни на балканиадата, не можаха да вземат първото място.

Ето и характерните моменти в третата балканиада:

● От 29 дисциплини българските плувци завоюваха 12 златни медала, срещу 13 на румънците, 3 на Югославия и 2 на Гърция. Всъщност най-много — 13 златни медала — завоюваха нашите състезатели, но съдните съвсем неоснователно декласираха съчетаната щафета 4 по 100 за мъже, като ѝ отнеха златния медал и го присъдиха на Румъния. Нещо повече! В същото време те признаха на българските плувци балканския и републикански рекорд, постигнат в тази дисциплина, а им отнеха медала? Случай наистина без прецедент!

● Българските плувци не участваха с двама души във финалите (както разрешава регламентът) само на 100 м и 200 м гръб. На 100 м от младата Стефка Йорданова не се очакваше повече, а на 200 м Жанет Славчева учуди с липсата на воля и желание за борба по време на предварителните серии.

● Само в 7 от 29-те дисциплини нашите състезатели не завоюваха медал.

● Най-добре от българските плувци се представи Ангел Чакъров — 4 златни медала в индивидуални дисциплини!

● Любомир Стоев поведе колоната на най-бързите български плувци с новия си рекорд на 100 м — 56,1 сек.

● Мария Николова, която в последно време не тренираше поради заетост в университета, изненада и треньорите, и съотборниците си с победата на 100 м свободен стил.

● Състезанията по скокове във вода се състояха при изключително ненормални условия — на закрит басейн (посред лято!), след като всички чуждестранни скачачи бяха тренирали на открито. А пристрастието на съдиите надмина всички норми на приличие. При тази обстановка двата сребърни медала на Августин Саракински и двата бронзови медала на Мария Александрова бяха максимумът, който можеше да постигнем. Първите места естествено заеха румънските състезатели...

Така третите балкански игри още веднъж показаха, че елитът на българското плуване върви с бързи крачки по пътя на най-добрите. И сега вече още по-убедително може да се твърди: ако и попълнението след челните ни единци е на същото равнище (за съжаление това не бе потвърдено на републиканското първенство и на другите състезания у нас), перспективите пред българското плуване биха били още по-светли, още по-оптимистични...

Балканската шампионка Мария Николова

Балканската шампионка Светозара Игнатова

Стартовете от III балканиада по плуване, скокове във вода и водна топка още не са отшумели и е трудно да се направят подробни изводи. Но и първите впечатления са достатъчни, за да кажем, че в басейна „Динамо“ в румънската столица, при изключително тържествената обстановка в дните на националния празник на северните ни съседи, най-добрите български плувци защитиха достойно името и позициите си сред балканските страни! За това най-красноречиво говорят фактите: нашите плувци подобриха 21 рекорда, завоюваха 27 медала, като обогатиха победната си колекция с 12 златни, 5 сребърни и 10 бронзови медала! А сред подобрените рекорди има 14 републикански и 7 балкански. Наистина по-убедително биха звучали тези цифри, ако бяха „подплатени“ и с първо място в отборното класиране. За това, че сме втори и при жените, и при мъжете, има преди всичко обективни причини.

На първо място на нашите национални отбори предстоят в събота и неделя състезания за купата на Европа, за мъжете в Норвегия, а за жените — в Дания. Целта — да заемем първите места в отборното класиране и да преминем от група „С“ в група „В“ наистина оправдаваше сметките на треньорите — Балканските игри да бъдат само етап в подготовката. Защото наистина е трудно при съвременните методи на тренировка да се осигури върхова форма на състезателите на два

Балканският шампион Васил Добрев

НАШИТЕ ШАМПИОНИ И РЕКОРДЬОРИ

БАЛКАНСКИ ПЪРВЕНЦИ		100 м брусст мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	
4 x 100 м см. жени (Светозара ИГНАТОВА, Елисавета КАЛЕШЕВА, Жанет СЛАВЧЕВА, Хриска ПЕЙЧЕВА)	2.12,4	200 м брусст мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	1.09,5
400 м св. стил жени — Хриска ПЕЙЧЕВА	2.19,2	200 м бъртерфлай мъже — Васил ДОБРЕВ	2.12,4
100 м брусст мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	1.09,5	200 м гръб мъже — Димитър КОЛЕВ	2.19,2
100 м бъртерфлай мъже — Васил ДОБРЕВ	2.12,4	100 м свободен стил мъже — Любомир СТОЕВ	56,1
100 м гръб жени — Светозара ИГНАТОВА	2.19,2	400 м съчетано плуване мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	4.45,9
100 м св. стил жени — Мария НИКОЛОВА	2.31,7	200 м брусст мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	2.31,7
400 м св. стил мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	2.31,7	4 x 100 м свободен стил жени — Светозара ИГНАТОВА, Мария НИКОЛОВА, Жанет СЛАВЧЕВА, Свезда НЕЙКОВА	4.19,0
4 x 100 м св. стил жени (Хриска ПЕЙЧЕВА, Жанет СЛАВЧЕВА, Свезда НЕЙКОВА и Мария НИКОЛОВА)	2.31,7	4 x 100 м св. стил мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	4.09,0
200 м св. стил мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	2.17,8	100 м гръб мъже — Димитър КОЛЕВ	1.03,8
200 м гръб жени — Светозара ИГНАТОВА	2.17,8	200 м св. стил мъже — Ангел ЧАКЪРОВ	2.17,8
800 м св. стил жени — Свезда НЕЙКОВА	2.17,8	800 м свободен стил жени — Свезда НЕЙКОВА	10.18,7
РЕПУБЛИКАНСКИ РЕКОРДИ		щифета 4 x 100 м свободен стил мъже	3.48,8
100 м бъртерфлай мъже — Васил ДОБРЕВ	1.00,6		
4 x 100 м смесена щафета жени	4.46,5		

БАЩАТА СЕ РАДВА, ТРЕНЬОРЪТ ОЧАКВА...

...Всяко състезание има своите герои. Стартовете в басейна „Динамо“ също не направиха изключение. И за наша радост плувец № 1 на Балканите тази година бе Ангел Чакъров. Достатъчно е да споменем, че освен медалите той си присвои една от шампионските титли (на 200 м брусст) с нов републикански рекорд — 2.31,7 мин., като „стопа“ от старото си постижение цели 3,4 сек.! Такъв „скок“ не направил нито един друг плувец. В последните пет-шест години името на

Ангел Чакъров е тясно свързано с успехите на българското плуване. Той винаги дава „своето“ на 100 и 200 м брусст, на 200 и 400 м съчетано плуване. А това „негово“ означава или победа, или рекорд. Така беше и тук на третата балканиада по плуване — Ангел бе истински „мотор“ на българския състав.

Приятелите на плуването знаят, че негов треньор е баща му Ламбо Чакъров. Баща и син са тръгнали заедно по пътя към майсторството. Разговарях с тях няколко пъти. И искам да спазя хронологията.

И така — преди състезанията... — Лесно ли е да си треньор на своя син!

— Далеч по-трудно, отколкото на някой друг. Никога не знаеш как точно да подходиш, как да се държиш. И като изключим това, че към Ангел съм далеч по-взискателен и по-строг, отколкото към останалите, всичко друго трябва да решаваш конкретно всеки път. Струва ми се, че нищо друго от отношенията ми не е описано в педагогическата литература...

Синът също бе откровен: — Никому не пожелавам да бъде треньор на своя собствен баща. Не върви ли нещо в отбора, виновен съм винаги аз.

— И все пак не чувствувате ли понякога, че треньорът Ви е и Ваш баща!

— Усещам... И още как — усмихва се Ангел и аз съвсем не мога да разбера значението на тази усмивка. — Аз съм единственият плувец в България, изплувал досега от началото на годината 1700 км. Другите плуват по-малко.

...А после — след състезанията: — Изглеждате доволни! А бъдещите Ви планове! — попитах сина.

— За плановите си обичам да говоря само след като ги изпълня...

— Сякаш не се радвате на успехите на Ангел така, както останалите българи на басейна...

— Радвам се, разбира се — отговори Чакъров. — Но в момента у мен се радва бащата. А баща мога да бъда само в къщи... А треньорът у мен ще бъде доволен, ще се успокои само когато Ангел преплува 100 м брусст за 1.06 мин. и 400 м съчетано за 4.40,0 минути...

И СЪС СРЕБРО — ПРОБЛЕМИТЕ ОСТАВАТ

Турирът по водна топка от Балканските игри премина на посредствено равнище. При отсъствието на олимпийските и балкански шампиони от Югославия, които в момента играят в първенството на страната си и се подготвят за големия турнир за купата „Адриатика“, румънските ватерполисти нямаха особени проблеми за спечелване на първото място. Те се наложиха над Гърция с 10:3, над Турция с 8:3 и победиха българския отбор с 8:2. Възвъст ако турнирът беше интересен и нещо за нас, това преди всичко бе с играта на българските ватерполисти. Казвам „с играта“, а не с класирането, защото с амбициите и възможностите, които има нашият национален отбор по водна топка, едва ли съперник като състава на Гърция трябва да ни поставя пред неизвестност за крайния изход на срещите. Така или иначе, този път не бяхме особено спокойни. След тежката загуба от Румъния и предвещанията победя над Турция

една и две, техническите и тактическите неустатъци се множаха прогресивно, а недостигът в плувната подготовка караха все да пестят силите си.

В крайна сметка наистина победихме Гърция със 7:4 (великолепно играха в този защитникът Иван Ковачев и нападателът Вил Томов) след много пропуски, без кои разликата щеше да бъде значително по-критична. Но даже и със „среброто“ проблемите остават. Защото нежеланието на кои от играчите да се натоварват и да се моразходват по време на срещите, страхът пред големите и тежки тренировки, липсата тактическа дисциплина и най-вече задълбочаването на индивидуалните грешки са и щя, които няма да ни позволят скоро да прибием „едовесте“. Това личеше през цялата състезателна година, проявено бе и тук на балканиадата. И само така можем да си обясним, че в първите срещи, които имахме с

СПОРТ И СЪРЦЕ

Все повече се подобрява и улеснява в битово и техническо отношение животът на хората а за едно с това и неприятните последици на обилното хранене и заседналият живот. Продължителността на живота на човека през последното десетилетие се увеличи. В същото време обаче се увеличиха и сърдечно-съдовите заболявания, а при тях смъртността нарасна три пъти.

Сърдечно-съдовите заболявания са първостепенна причина за смъртността при мъже между 25 до 65-годишна възраст. Терминът сърдечно-съдови заболявания включва: атеросклероза, хипертония, сърдечен инфаркт, гръдна жаба, ревматични сърдечни увреждания и др. Проучванията на д-р Енос показват ясно, че заболяванията на сърцето започват в началния период на човешката зрелост. Той направил аутопсии на 300 американски войници, убити през време на войната в Корея, които преди това не са имали регистрирани в медицинските си карти сърдечни оплаквания. Средната възраст на тези войници била около 22 години. Д-р Енос показва, че при 77,3% от тези войници имало белези на коронарна атеросклероза, които варирали от надбелявания до пълно запушване на някои клончета на коронарните артерии. Всички статистики и изследвания

в областта на сърдечно-съдовите заболявания са сумирани в краткото заключение на д-р Къретон (САЩ): „Всеки човек на средна възраст в САЩ е близо до смъртта.

НАУКА И СПОРТ

Само един емоционален шок или едно внезапно усилие го делят от сърдечен удар.“

Главните фактори, водещи до тази алармираща ситуация, са: липсата на достатъчно физически упражнения, емоционалните напрежения, пушенето и храна, богата на холестерол. В комбинация те взимат хиляди жертви всяка година. Разбира се, известно е, че физическите упражнения и хранителният режим не са единственото решение на този проблем. Има обаче значителен брой научни доказателства, че те са директно свързани с тренираността и поддържането в добро състояние на сърдечно-съдовата система.

В съвременната медицинска литература се говори за т. н. „сърце на деятелния безделник“. С този термин се определя сърцето на хората, чиято ежедневна работа не е свързана с физическа дейност, но изисква системно нервно-психическо напрежение. Физическите упражнения и спорт

ните занимания по своето физиологическо въздействие са в значителна степен адекватни на различните лечебни средства, като повишават силно окислителните процеси в организма, спомагат за по-бързото разрушаване на натрупващото се в течение на ежедневното излишно количество адреналин — „хормона на тревогите“. Физическите упражнения спомагат и за отстраняването на излишните подкожни тлъстини и регулират телесното тегло (не бива да се забравя, че снабдяването с кръв на излишните телесни килограми изисква от сърдечно-съдовия апарат допълнително и в редки случаи голямо работно напрежение).

Благотворното увеличение на сърцето в резултат на физическите упражнения не е вредно и опасно, както болестното увеличение, причинено от някои заболявания. Физическите упражнения развиват хиперрефективното сърце, така че е налице увеличение на сърдечния мускул и сърдечните кухини. Силата на сърцето е значително подобрена и ефективността на помпената способност е значително повишена. Като резултат на тренировката сърцето се увеличава на тегло и размери в сравнение със сърцето на пасивния, не занимаващ се със спорт индивид, което за съжаление ние смятаме за норма.

По време на упражнение сърцето

изисква голямо количество кръв да протича през коронарните артерии и техните разклонения. В здравото сърце стените на коронарните артерии са чисти и гладки, докато в болното сърце артериалните стени са надбелени и груби.

Както споменахме по-горе, стесняването на коронарните артерии започва рано, което е сериозна индикация да се упражняваме и занимаваме със спорт. Това от своя страна ще доведе до развитието на колатерално кръвообращение. Това е формирането на нови, второстепенни пътища, по които неограничено протича кръвта до сърдечния мускул.

Когато коронарните артерии не са запушени и функционират добре, техните възможности се използват само частично, защото снабдяването с кръв на сърцето може да бъде поддържано лесно и ефикасно от главните коронарни артерии. Когато пък тези артерии са затворени, колатералното кръвообращение поема тази роля. Физическите упражнения са най-ефективни за развиването на коронарно кръвообращение, когато стесняването на коронарните артерии е в самото си начало.

Ефектът от упражненията на сърдечно-съдовата система може да бъде резюмиран, както следва: 1. Ударният обем на сърцето значително нарасва. Сърцето е в състояние да достави по-голямо количество кръв

до работещите мускули. 2. Дихателната работоспособност се подобрява, има по-добра белодробна вентилация.

Влиянието на спорта върху сърцето зависи до голяма степен и от това дали правилно са организирани спортните занятия, дали са целесъобразни прилаганите тренировъчни методи, какво е здравословното състояние на спортуващия. Правилното определяне и периодичното контролиране на кръвообращението на спортуващия и особено съвременното диагностициране на настъпили състояния на пренапрежение, преумора и претренираност има най-голямо практически значение. Никой спорт не е независимо от това, какъв е тренираност на организма е достъпен, не е застрахован срещу настъпване на сериозни неблагоприятни функционални състояния на нервния сърдечно-съдов апарат при нерационалните тренировъчни занятия.

Само рационално подбраните, системни спортни занимания при съблюдаване на принципите на постепенността в дозирането на натоварванията и на разностранността в средствата за занимания могат да обезпечат на голям профилактичен и функционален ефект от заниманията спорт и да подпомогнат максималното укрепване на сърцето.

Д-р Константин БИЧЕВ

ТОВА СЕ СЛУЧИ...

ПРЕДИ 82 ГОДИНИ (на 2 септември) се учредява първият български туристически клуб. Дейно участие в учредяването му взема Алеко Константинов. С изключителна всеотдайност и жар той работи за неговото укрепване и развитие. Неизчерпаемата любов към природата вдъхновяваше Щастливца да не жали време и труд за преуспяването на туризма у нас. Още тогава Алеко Константинов ясно съзнаваше научно-възпитателната роля на туризма. Сега в туристическите секции членуват стотици хиляди млади и стари родолюбци. Мечтата на Алеко е реалност: „Пожелай ми живот и здраве, за да имам възможност да вдигна завеса, която разделя градския живот от омайните прелести на нашата свидна родина, и ти ще се влюбиш в тази природа, както никой юноша никога не е любил!“

ПРЕДИ 10 ГОДИНИ (от 27 август до 3 септември) нашата столица бе домакин на универсиадата. В нея взеха участие спортисти от 33 страни. Универсиадата в София значително превъзхождаше по сила и качество предишните световни студентски игри. Лекоатлетите подобриха 20 рекорда, като два от тях заеха особено място в световния лекоатлетически летопис: световните рекорди на Валери Брумел и Тамара Прес. Валери Брумел преодоля височината 225 см! По-късно той постигна 228 см (1963 г.). Едва през тази година световният рекорд бе подобрен официално с 1 см от Мацдорф. През годините 1961—62—63 Брумел бе обявяван за спортист № 1 на света. Тамара Прес хвърли диска на 58,06 м. С това тя подобри стария световен рекорд с 63 см! Триумфът на съветските студенти лекоатлети бе пълен: те завоюваха близо половината шампионски титли — 13 от

На снимките:

1. Стадион „В. Левски“ — летвата е повдигната на 225 см.

2. Световният рекорд на Брумел

3. Брумел отговаря на приветствията.

4. Д. Хлебаров по време на универ-

Общо от всички спортове СССР спечели 21 златни, 23 сребърни и бронзови медала. Българските спортисти се представиха много добре. Те спечелиха 14 медала — 2 златни, 5 сребърни и 7 бронзови, като за луга за половината от тях имат лев атлетите. Медалите завоюваха: златни — Димитър Хлебаров на овчарски скок с постижение 4,52 м в си на конкуренция с Петренко (СССР Анкио (Финландия), Барас (Швейцария), Гроновски (Полша), Томаше (Чех), Тьорок (Ун) и бе обявен за спортист № 1 на страната за 1961 година; баскетболният отбор (жени) състав: В. Пенчева, Ел. Морова, Ел. Попова, Б. Джангозова, В. Войнова, Ек. Лукач, К. Антонова, В. Маникова, В. Тодорова, Ел. Господинов, Е. Бучуклиева, Кр. Гьошева, Н. Борисова и Е. Кафалиева; сребърни — Диана Йоргова (скок дължина), Л. Кузманов (десетобой), баскетбол (мъже), волейбол (мъже), волейбол (жени); бронзови — В. Капсъзов (в силка). См. Керкова (80 м с пр. Цв. Исеева (800 м), Ив. Иванов (скок дължина), К. Попова (скок във вода), отборът на сабя (Дяковски, Старев, Спиридонов, Стоилов), щафет 4x100 (Йоргова, Илиева, Керкова, Исеева).

ПРЕДИ 25 ГОДИНИ (на 28 август) Кирил Такев („Левски“) за първи път у нас пробяга 400 м с пр. по 60,0 сек — 59,9. За поседен път той подобри рекорда преди 18 години (1. IX. 1953 г.) — 55,6 сек.

ПРЕДИ 25 ГОДИНИ московския колоездач Геннадий Мартинов в състезание на градския стадион в Тла подобри световния рекорд на 100 км, като пробяга разстоянието за 2.28.31 часа.

ПРЕДИ 30 ГОДИНИ в Стокхолм Гундер Хег, известен като „хвърчащият швед“, постави първия си световен рекорд на 1500 м — 3.47,6 мин. През 1944 г. той подобри рекорда си на 3.43,0 мин., което се счита за крайна човешка граница. Този рекорд бе подобрен едва след десет години от Санти (САЩ) — 3.42,8, а днес принадлежи на Джим Рийн (САЩ) — 3.33,1. Българският рекорд на Ат. Атанасов от тази година е 3.42,2 мин.

ПРЕДИ 25 ГОДИНИ на конгреса на Международната федерация по футбол (ФИФА) бе приет за член СССР и бе възстановено членството на Англия, която бе напуснала ФИФА през 1928 г. На същия конгрес бяха изключени Германия и Япония като страни агресорки и виновници за

ФУТБОЛ

НА ТЕЛЕВИЗИОННИЯ ЕКРАН И НА СТАДИОНА ...

Димитър ДЖАРОВ

Колко пъти вече сме заставали пред телевизионните приемници за да видим футболни мачове? Трудно е да и преброим през тези 12 години, от когато е създадена Българска телевизия. Предаванията на международни футболни срещи, от нашето първенство или за Купата на Съветската армия са ни събирали около телевизорите със същата сила, с която вече олюбва десетилетия са омагьосани привържениците на футболната игра. Не винаги чувствата са били еднакви. Оставали сме доволни от победите или огорчени от загубите, разсърдени на коментатора или недоволни от прекъсванията на картината, но винаги благодарни на телевизията за това, че ни е направила участници в едно или друго спортно събитие, без да напускаме нашия дом. Предимствата на телевизията са безспорни. Знаем добре нейната сила и възможности да осведомява така, както никое друго средство за информация. Но всичко това важи с особена сила, когато футболните срещи са в друга страна, друг град... А много често можем да избираме къде да гледаме поредния мач — на стадиона или на телевизионния

екран. И тогава естествено изниква въпросът, каква е разликата. Телевизионните камери със своите дългофокусни, широкоъгълни, варио-и други обективи имат все пак ограничено „зрително поле“. Те „гледа“ много по-несвършено от човешките очи. Обикновено камерите обхващат в своя „ъгъл на зрение“ само част от футболното игрище и се движат там, където е топката. Често за тях остават скрити такива важни моменти от играта като прегрупирането на отбора за атака, движението на отделни играчи без топка, промените в ритъма на играта, пъл-

ната красота на една комбинация от дълбочина до удара във вратата. Ясно е, че един истински любител на футбола желае да види всички тези моменти с детайлите, старее се да не пропусне нито една от многооходните комбинации на двата противника.

За телевизионните предавания имат значение и такива фактори като атмосферните условия, количеството светлина, цвета на екипите и пр. Макар че почти винаги камерите заемат най-хубавите места на централната трибуна, ъгълът, при който са насочени към игралното поле, оказва също влияние върху качеството на изображението. Това са обективни трудности на техниката в сравнение с човешките очи. Но има и други причини, субективни, които определят облика на предаването на футболна среща по телевизията. Обикновено една подвижна телевизионна станция има три или четири камери, с които се предава мачът. Зад всяка една от тях стои телевизионен оператор. Той преценява къде да насочи камерата, с какъв обектив и как да покаже отделен момент от играта. Тъй че камерата „гледа“ с неговите

Приятно е да си сред любители на спорта

Трима, от които зависи много — режисьорът Николай Мандулов, ръководителят на ППС Деян Барарев и тонрежисьорът Йордан Искренов.

очи. И от професионалното майсторство, вкуса и разбирането на футбола на този оператор зависи каква ще бъде картината, която той показва. Споменахме вече, че на стадиона работят три или четири камери и толкова оператори. Различията между техните виждания и преценки също засилват влиянието на тези субективни фактори. В подвижната телевизионна станция стои режисьорът, който всеки момент е длъжен да избере една от камерите, да прецени коя най-добре и точно отразява картината на футболното поле. Това също зависи от неговото режи-

сьорско майсторство и от личните му познания за играта. И накрая зад микрофона стои коментаторът, който ние слушаме. Той трябва да ни ориентира, да ни помогне с имената на играчите, да „допълни“ картината с това, което остава скрито, да каже интересни и люболитни факти. Всичко това коментаторът върши също според своето разбиране на играта, коментаторско майсторство, езикова култура и обективност. И така нататък за целия телевизионен екип... Всеки един от тези хора — оператори, режисьори, коментатори, тонрежисьори, техници и пр. — заема своето място с творческата амбиция до зрителя да достигне идеалната картина и точно предаване на всичко, което става на футболния терен. И все пак телевизионните екипи са различни, мачовете никога не се повтарят, дори еднакви по състав екипи са правили по-добри или по-лоши предавания. Следователно всички тези фактори също влияят и ще влияят върху качеството на телевизионното предаване, а оттам и върху това, как зрителят възприема играта.

Разбира се, приятно е, когато стоиш пред телевизионния екран и имаш възможност да видиш най-интересните моменти, повторени от видеомаг-

нетофона, или показани със забавени движения. При дъжд, студ или ако трябва да се избегне неприятният въпрос „пак ли тръгваш на мач“, телевизията остава верен приятел на запалените привърженици на футбола.

Но ако мачът е в същия град, където живеем, нищо не може да се сравни с удоволствието да си на стадиона. Играта се гледа като на длан. Нищо не остава скрито от очите на опитния наблюдател, приятно е да

си сред хиляди любители на футбола, които също като теб се вълнуват, реагират спонтанно, участвуват в това, което става на стадиона.

Има много спортове — бокс, борба, вдигане на тежести, скокове във вода, гимнастика и други, — при които телевизионните камери могат да „видят“ отделни моменти дори по-добре от зрителите на трибуните. Но за футбола не е така.

Най-добре футбол се гледа със собствените очи на стадиона.

В дългата верига на телевизионното предаване камерата и операторът са първото звено.

ПО-КРАСИВИ И ЕМОЦИОНАЛНИ

След блестящото си представяне в новата постановка на балета „Ромео и Жулиета“ и след новото заслужено признание — лауреат на Димитровска награда за изключително художествено майсторство в „Палеса Йоана“ и в „Дон Кихот“ в ролята на Китри — заслужилата артистка Вера Кирова бе отново в репетиционната зала. Всеки ден, без почивка, непрекъснат труд — това е може би разковничето на нейното високо майсторство.

— Обичам много балета и играя още от малка. Завърших балетното хореографско училище, бях една година на специализация в Большой театър, а от 1960 г. съм в колектива на Народната опера.

— Кои са според Вас най-големите Ви успехи?

— Мисля, че още ги нямам...

— Все пак...?

— През 1964 година получих златен медал на балетния конкурс във Варна и след това също златен медал в Мюнхен на фестивала на световните балетни звезди.

— Трудно ли е да се поддържа

— Може би... Репетирам всеки ден без изключение по 3 часа. Но има и дни, когато оставям в репетиционната и по 8 часа. Това са по-тежесте силови упражнения за поддържане на кондицията, както и откис от отделни балети. Репетира се непрекъснато, почти без почивка, за да се избегне застиването.

— Давате ли си почивка в някой сезон?

вила. Първо, когато не репетирам, се чувствам по-зле. А и рязкото прекъсване не е за предпочитане. Би трябвало да се намалява натоварването постепенно, а едва стигнала до минимума, трябва отново да започвам и тогава усилията са много по-големи. Мисля, че спортистите разбират по-добре от всички защо е така. Тази година също няма да почивам. Предстои ми турне в Италия — в Пиза, Триест и на фестивала в Торино, където ще играя в „Лебедово езеро“. След това може би ще си позволя почивка от дватри дни...

— Смятате ли, че репетициите в балета са по-изморителни, отколкото тренировките на един спортист?

— Мисля, че не може да става сравнение. Балетът е преди всичко изкуство, при него няма борба нито със секунди, нито със сантиметри, а по-скоро с вътрешното чувство, със самата себе си. Спортистът тренира, за да усъвършенствува определени комплекси от движения, които ще специализира, той работи и върху общата си физическа подготовка. Тук може би е допирната точка между спорта и балета. Ние също работим върху общата физическа подготовка, затова са и ежедневните репетиции. Но оттам нататък балетът изисква нещо, което няма в спорта — създаването на художествен образ, във всяка роля различен, с различни движения, които рядко се повтарят.

— Спортувате ли?

— След физическата умора от репетицията и от представлението не мога да мисля за спорт. Все пак не мислете, че балетът е само изкуство

хармонично тяло не по-малко от художествената гимнастика и повече от редица спортове. Не напразно във Франция има стотици балетни школи за деца. Едва ли всички момиченца считат, че ще станат професионални балерини. Техните родители ги изпращат в тези школи, за да развие балетът у тях красиво, хармонично тяло, чувство за хубавото, към движението...

— Имате ли все пак любим спорт?

— Нямам предпочитания към определени спортове. Може би плуване, тенис... Ако автомобилизма считате за активен спорт, мога да кажа, че спортувам активно на волана на колата си. Вълнувам се много от международни срещи. Спомням си, че присъствувах един път на футболен мач заедно с мъжата ми в Париж. Играха България и Франция. Много се вълнувах през цялото време, даже крещях...

— Имате ли някакво пожелание към читателите на вестник „Старт“, към младите?

— На читателите на вестник „Старт“ пожелавам много успехи в работата и щастие, а на младите хора — да обичат и ценят красивото в живота. Било чрез спорта, било чрез балета да развиват тялото си. Имате за цел да изградите общество, но не само в социалния му смисъл, но и ново с по-красивите си, по-живи и по-емоционални хора. На нашите спортисти желая да работят неуморно, за да славят навсякъде името на България.

Благой АПОСТОЛОВ

ДОЙДЕ ЧАСЪТ

Спортът не е от вчера

ЗАЩОТО НАРОДЪТ Я ОБИЧА

ФОРУМ НА СЪПЕРНИЦИ И ПРИЯТЕЛИ

Спортината борба е стара, колкото човечеството. Може би затова тя е толкова богата с динамика, красотата и съдържание. Като вечен мост двуборството съединява мечтата за физическо съвършенство и юначество на хиляди поколения. „Живата вода“ на неговото безсмъртно струи от неотменната любов на хората към силата и мъжеството и от здравите състезателни традиции. Състезанията по борба се провеждат не винаги на просторни стадиони и в пищно осветени зали. По всички земи на света младите мерят неорганизирано сили на училищните дворове, селските мегдани, полето и градските паркове. За това пък спортните състезания по борба са истински празници. В тях организаторите алагат частичка от своята душевност.

Безспорно това вълнува днес и нас. България е била домакин на много международни състезания. Сред тях са шампионатът за Световната купа през 1958 г., световното първенство за 1963 г. и едно от последните европейски първенства по свободна борба. Гостоприемството и организаторското умение на българите, компетентността и темпераментът на публиката и приносът на нашата страна за световната борба са по-лучавали нееднократно висока оценка от ръководителите на ФИЛА и от всички гости.

Човек е устроен така, че винаги се вълнува пред голямото. Може би за това и ние посрещаме с вълнение най-голямото и най-силно световно първенство по свободна и класическа борба, каквото светът не е виждал до днес. Но „голямото“ на нашето първенство ще бъдат не толкова цифрите, отразяващи броя на участниците, а подготовката, устремът за победа и майсторството на борците. Нито един отбор не е дошъл в София за проверка на „младите“. Изпитаните ветерани и добре подготвените млади бойци са готови за бийко преди олимпийските игри в Мюнхен. Готвят се и българските борци и треньори. Задачата им е тежка, защото, както се казва, запазването на спортната слава е по-трудно от придобиването ѝ.

Нашата столица ще посрещне гости отблизо и далеч. В нея те ще намерят уют, гостоприемство и душевност. Световното първенство по свободна и класическа борба в София ще бъде среща не само на спортни съперници, но и на стари приятели — истински форум на спортната дружба.

Райко ПЕТРОВ
герой на социалистическия труд,
председател на Българската федерация по борба.

Твърдението, че борбата е стара, колкото човека, има своите основания. И наистина можем ли да си представим без нея живота на нашите далечни прадеди, които в началото са имали едно единствено оръжие за самозащита — своята мускулна сила! Да, ще кажат няком, но това е било средство за съществуване, а не спорт. Така е. Ала и като спорт борбата не е от вчера...

Фреските по редица египетски храмови и гробници ни дават да разберем, че още около две хиляди години преди нашата ера в долината на Нил са се устройвали състезателни борби. Изобразените върху камък хватки изумително наподобяват днешните похвати в свободната борба. Състезания по борба е имало и в древните олимпийски игри. Тогава всеки от спортистите е участвувал в петобой, в който борбата е била включена като отделна дисциплина. От древна Гърция този спорт отива в древния Рим. Може би вече разбирате, че тъкмо по тия причини е възникнал терминът „гръко-римска борба“, който доскоро е употребявал вместо „класическа борба“. Така пише и в програмата на първите модерни олимпийски игри през 1896 г. в Атина: на четвърто място, след леката атлетика, гимнастиката и

фехтовката, четем — „борба: римска и гръцка“. Всички останали спортове са по-назад в тоя списък...

Разбира се, не бива да се слага знак на равенство между олимпийските състезания по борба през 1896 г., макар да носят името „гръко-римски“, и борбата, практикувана в древна Гърция и Рим. По своя характер древните видове борби са били съвсем близки с днешния свободен стил. А класическият стил почти в сегашния му вид се ражда едва през XVIII век във Франция. За пръв път линеолецът Ексбрея го демонстрира под названието „борба с плоски ръце“ — за разлика от другите видове спортни битки, на първо място френския бокс, в който е разрешена размяната на юмручни удари и ритници. Още тогава се въвежда забраната да се прилагат захвати от кръста надолу, което е основната разлика между класическата и свободната борба.

И в по-далечното, и в по-близкото минало, както и в наши дни борбата е изключително популярен спорт в редица страни по света. Така е, защото народът я обича. Съществуват стотици и хиляди народни видове борби, чийто корени се губят назад във вековете. И ако принципите в импе-

риятата на Великите Моголи и средновековна Индия са можели да имат лични салончета за борба, обзаведени според тогавашните схващания и вкусове, хората от народа са се борили по поляни и мегдани, защото са обичали тоя хубав, полезен и достъпен спорт.

Съвременната епоха в борбата започва с олимпиадата през 1896 г. в Атина. Тогава обаче участващите страни са се отнесли недостатъчно сериозно към тоя спорт. В единствената категория са се борили само петима конкуренти, а победител станал германецът Шуман, който бил дошъл да се състезава по гимнастика, спечелил златен медал в прескока и в отборните състезания на успоредка, след което решил да опита щастието си и в турнира по борба... А свободната борба влиза в олимпийската програма през 1904 г., за да излезе отново от най-големия световен спортен форум, тъй като различните схващания за позволени и непозволени похвати стават причина за постоянни разпръскани и недоразумения. Чак през 1920 г. свободната борба бива напълно регламентирана и заедно с класическата е основен спорт в олимпийската програма до наши дни.

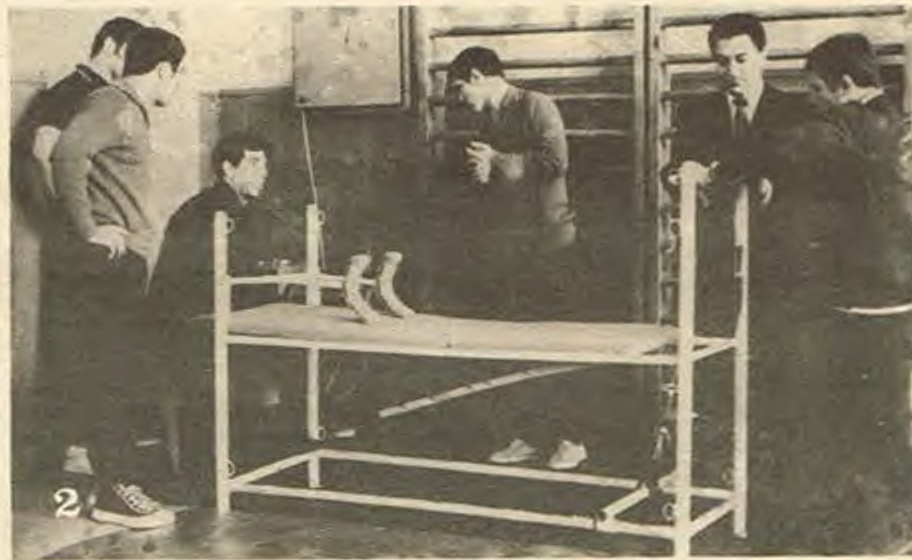

1. Една разходка в планината, минути на добро настроение — и това влиза в плана за подготовката.

2. Не много приятно, но извънредно необходимо е преминаването през залата за силова подготовка.

3. Един урок по стратегия над шахматното табло.

4. „Повече пот на тренировките — по-малко неприятности на тепиха!“ — така перифразират борците Суворовата максима.

СЛАВА И ГОРДОСТ

ПЕТКО СИРАКОВ — световен шампион по свободна борба през 1957 г. в Истанбул

ЛЮТВИ АХМЕДОВ — световен шампион по свободна борба през 1959 г. в Техеран

ЕНЮ ВЪЛЧЕВ — световен шампион по свободна борба през 1962 г. в Толедо

СТАРТ

Двама от двадесетте световни шампиони (по един от двата стила), които ще бъдат излъчени на световните първенства по свободна и по класическа борба в София между 27 август и 5 септември, ще получат специалната награда на „Старт“. Наши лауреати ще бъдат шампионите с най-много тушове, постигнати за най-късо време.

срещи с ГФР бяха последна проверка за нашия отбор по свободна борба преди световния шампионат в София.

ЗА ДА БЪДЕМ КОМПЕТЕНТНИ ЗРИТЕЛИ

Световното първенство по борба в София несъмнено ще спечели нови почитатели на този и без това популярен и обичан у нас спорт. За да бъдем компетентни зрители (на трибуните на стадиона или край телевизорите), трябва да знаем основните правила на състезанията по борба.

ТЕПИХ, КАТЕГОРИИ, СИСТЕМА. Схватките се провеждат на кръгъл тепих с диаметър 9 м, чието игрално поле е очертано с бяла линия. Състезателите са разпределени в 10 телови категории — еднакви за свободната и за класическата борба: до 42 кг, до 52 кг, до 57 кг, до 62 кг, до 68 кг, до 74 кг, до 82 кг, до 90 кг, до 100 кг и над 100 кг. Меренето на състезателите през първия ден на турнира започва 4 ч. преди схватките и трае 1 час, а в останалите дни — 2 ч. преди началото на схватките и трае 30 мин. Състезателите двойки в отделните категории се определят по жребий в първия ден на състезанието веднага след кантара, като борците запазват изтеглените номера до края на турнира. По традиция на световните първенства жребият се тегли от президента на ФИЛА. Световните шампионати по борба се провеждат по системата с отпадане при 6 наказателни точки, които се отсяждат така: при победа с туш победителят не получава нак. точки, а победеният — 4, при явено превъзходство — съответно 0,5 и 3,5 нак. т., при победа по точки — 1 и 3 нак. т., при равна борба — по 2 нак. т. (но когато равенството е дошло, без съперниците да са постигнали технически точки, и двамата получават по 2,5 нак. т.). Победителят в категорията е борецът който завърши състезанието с най-малко нак. точки, като при равенство се дава предимство на игралия повече срещи, след това се отчита качеството на победите (с туш, с явено превъзходство, по точки) и при равенство по всички показатели се обявяват двама победители.

ТЕХНИЧЕСКИ ТОЧКИ. Всички хватки и прийоми в борбата се оценяват с една, две или три технически точки. Една техн. точка получава борецът, който свали в партер (и зафиксирал това положение) противника си или пък съперникът му получи предупреждение за пасивна или некоректна борба; две техн. точки се дават за поставяне на съперника в критично положение — в случаите, когато ъгълът между плещите му и телата е по-малък от 90 градуса (мост, забиване на едно рамо и т. н.), и три техн. точки се получават, когато критичното положение трае 5 и повече секунди (отброени ясно с ръка от арбитъра на тепиха). Когато разликата в отсядените технически точки е 10 или повече в полза на единия борец той печели схватката с явено превъзходство. Победа с туш се отсяжда, когато двете плещи на съперника едновременно се прилепят до тепиха и това положение се фиксира 1 сек.

РЪКОВОДСТВО НА СХВАТКИТЕ. Срещата се провежда в 3 части по 3 мин. чисто време с по 1 мин. почивка между частите. Първият записан в програмата състезател е облечен в червено, а съперникът му — в синьо трико. Схватката се ръководи от трима души: арбитър на тепиха, страничен съдия и председателя на тепиха. Арбитърът носи на дясната си ръка синя, а на лявата — червена лента. Това му позволява да показва ясно с пръсти спечелените от съответните състезатели технически точки. Той следи непосредствено схватката и оценява с технически точки приложените хватки, прийоми и действия, фиксира тушовете, прави предупреждения и обявява крайния резултат. Страничният съдия в оценките изразява съгласие или несъгласие с отсяжданията на арбитъра и при разногласие между двамата се намесва председателят на тепиха, чието решение е окончателно. Обявяването на официално предупреждение за пасивност или за некоректно водене на схватката често заблуждава зрителите. Трябва да се има предвид, че в такива случаи арбитърът вдига ръката не на предупреждения борец, а на съперника му който печели една техническа точка.

Състезанията на световните първенства се наблюдават и от специална техническа комисия, която получава и разглежда подадените контестации. В нейна помощ на първенството в София ще бъде видеомагнетофон, чрез който ще се записват всички схватки. Техническата комисия е длъжна да разгледа контестациите и да вземе решение по тях преди започването на следващия кръг на турнира.

ДЕТО Е ТЕКЛО, ПАК ЩЕ ТЕЧЕ!

Тази мисъл — българите да побеждават на меж Свикнахме и ние. Даже се „разглезихме“ и кошампионат нямаме титла, сме недоволни!... То и те са недоволни. Защото могат, защото имат вдат сред първите. Времето тече, а вече отдавна без световна или олимпийска титла за нашитеме, радвахме се на победи в балкански и ева, а сега ги приемаме като ежедневие. ва: „Дето е текло — пак ще тече...“ Затова световно първенство погледите са отпразнен с ите най-силни спортисти: че ще имаме шампионо колко и кои!

Борците е винаги интересно. Тези добродушни, винаги усмихнати, винаги те приемат като приятели и напрежението — та нали всеки нов ден е старт. Затова съвсем естествено, по човешки рил“ в себе си, крие своята малка „тайна“ и о й.

Съществува проблемът за място в състава. Изпълници има в отбора по свободна борба. Огнян юмче, което може да се „излъже“ и от по-слабия Баю — този неуморим стълб в отбора. Сял да премине травмата и сега с амбицията си секи, Янчо, Еню, Исмаил... не са какви да е ски титли красят гърдите им и нищо чудно, че световните...

„под пара“ в тези дни. Мишо Борисов от дългопмяна да е имал такъв „ребус“, какъвто му згорията до 74 кг. Гледаш ги и тримата — кой к, кой пък по-хитър. На срещата с ГФР Ангел ви най-добре, но сега в последните преборвания те натежават повече към Никифор Кузманов и ша Янчо Павлов. Така ще бъде до последния к един ще получи националното трико за този гледаш в тези дни „тежките“ е истинско удо-

волствие. Още на замяката скок-кълбото на Руски, на Васко или на Осман не отстъпва на пъргавите „музи“. Тренировките често завършват с изтощение, но усмивките не спизат от лицата.

Не беше вчера световният шампионат в София — изминаха 8 години. В отбора оттогава не остана нито един. Но зрителите чакат все така с жажда своите млади любимци. И тази сила, тази амбиция, които лъхат от всички в дните преди шампионата, подказват, че и този път борците няма да останат дължници. А те не забравят и своята закана (миналата година покориха Европа, но от световния тепих получиха само сребро) настъпването да продължи в София.

В тези предшампионатни дни, докато „свободняците“ са в София, Филип Кривиралчев е избрал друга „аклиматизация“ — подалеч от напрежнатата атмосфера на първенството. След Белмекен — към столицата, но малко настрана. Последните дни, дори когато шампионатът в свободния стил ще е започнал, „класиците“ ще чакат в своя етрополски уют.

Интересно е с първенството на двата стила. Както в боя — докато първите са тръгнали в атака, стратегическите сили очакват своя ред. А в отбора по класическа борба наистина има бойци, които могат да спечелят битката.

Петър Киров и сега ще поведе другарите си, сред които има и младежи — Ангелов, Недев, Николов, Томов, — и по-опитни — Трайков, Мърков, Бутраков, Цинцаров, Крумов...

Всичко е на крак. В последните дни на подготовката дойде още едно „подкрепление“ — Боян Радев. Този истински символ на мъжество, на спортна дързост помага на треньорите, вдъхновява младите. А „под секрет“ — не е загубил много и от силата си. Да можехте да го видите на тепиха дори срещу по-тежките от него...

Дните до първенството вече се броят на пръстите на едната ръка. Двадесет световни титли очакват притежателите си! Двадесет световни шампиони ще запомнят завинаги нашата столица. И нека вярваме, че сред тях ще има и българци.

Людмил НЕДЕЛЧЕВ
Снимки: Иван ПОПОВ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА РОДИНА

ГАР-
говеи
сво
през
ия и
То-

ИВАН ИЛИЕВ — световен шампион по свободна борба през 1969 г. в Мар дел Плата

БОЯН РАДЕВ — световен шампион по класическа борба през 1966 г. в Толедо

АНГЕЛ КЕРЕЗОВ — световен шампион по класическа борба през 1966 г. в Толедо

ПЕТЪР КРУМОВ — световен шампион по класическа борба през 1969 г. в Мар дел Плата

ПЕТЪР КИРОВ — световен шампион по класическа борба през 1970 г. в Едмънтън

Фаина Мелник на олимпийския стадион в Хелзинки, асистирана от Вестерман и Муравьова.

ТАКА УЗРЯ РЕКОРДЪТ НА ФАИНА

МОСКВА, специално за
„СТАРТ“

Любителите на спорта посрещнаха с учудване това треньорско решение: за отговорния мач срещу атлетите на САЩ в сборния отбор на СССР бе включена съвсем неизвестна състезателка. И ако в тази дисциплина — хвърляне на диск — нямаше силни спортисти, както и да е. Но имаше поне четири горе-долу равностойни дискохвъргачки: Тамара Данилова, Людмила Муравьова, Ири на Солонцова и Людмила Хмелевска. Всички те бяха с цяла глава над американките, макар че никой от тях не можеше да мечтае за световен рекорд. Но въпреки това треньорите включиха в отбора младата Фаина Мелник, която в подборните състезания зае едва шесто място.

Интуицията на треньорите опроверга некомпетентността на обикновените запалковци. Мелник спечели убедителна победа в мача със САЩ. Това беше преди година, през юли.

През последната година стана нещо, което в спорта е прието да се смята за чудо. Неизвестната Фаина Мелник се превърна в шампионка и рекордьорка на СССР, победителка в два поредни мача с американките и със силните дискохвъргачки от ГДР, шампионка в спартакиадата на Армения и шампионка на Всес-

тистките от висока класа в най-много един метър на сезон.

А всичко започна преди пет години. Тогава Фаина Мелник учеше в селскостопанския техникум в украинското градче Константиновка. И преди това в училището, и сега в техникума минаваше за добра спортистка. Добре караше ски, хвърляше граната по-добре от момчетата. Но не мислеше за сериозни тренировки. Веднъж отиде по работа в Киев. В украинската столица тъкмо тогава имаше големи състезания по лека атлетика и Фаина се отби на стадиона.

„Гледай, ей сега ще хвърля Тамара Прес“ — прошепна ѝ приятелката. Фаина още не бе виждала отблизо знаменит човек. Тя се шмугна между съдните и седна на пейката, където спортистите почиваха между отделните опити. Тамара Прес хвърли диска и тръгна към пейката. Това бе последната година, през която се състезаваше олимпийската шампионка. Тя погледна черноокомото момиченце, което бе заело мястото ѝ, и равнодушно попита:

— Какво правиш тук?
— Засега гледам... — предизвикателно отговори Фаина. Тя вече знаеше, че ще стане дискохвъргачка. Същата есен постъпи в Ереванския институт по физкултура и започна усилено да тренира. Отначало, както е с даровитите хора, всичко тръгна бързо. След едногодишни тренировки Мелник покри нормата за първи разред. Следващото стъпало — майсторското — изискваше вече качествено друга подготовка. За да се изкачи на него, бе нужно повече време. Чак през 1968 г. Фаина хвърли диска зад границата на 50-те метра. Това бе предшествувало от продължителна дискусия с декана, който не пускаше студентката на тия състезания. Когато всички доводи на Фаина не успяха да сломят непреклонността на декана, неочаквано за самата себе си тя каза:

— Ще се върна майсторка! И я пуснаха.

Тя се върна майсторка, макар че тоя ден нещо не ѝ вървеше. Но и после, много по-късно Фаина винаги съмняваше да подчини себе си на поставената задача. Помня как миналата година по време на първенството на СССР в Минск се спрях пред треньора ѝ К. И. Буханцов. Той нервничеше: „С Фаина нещо не е в ред!“ Тя беше неразположена, беше се скарала с приятелките си. Седеше в ъгъла и прелистваше някакви списание. После стана, отиде към прозореца и твърдо каза: „Няма да ви изложя, Ким Иванович! Няма да ви изложя!“

На другия ден говорителят на стадиона съобщи: „Шампионка на страната стана Фаина Мелник!“

Фаина не е много едра и висока,

стремително се завърта — веднъж, два пъти. Рязък и стремителен замах — толкова стремителен, че около не успява да проследи движението на ръката. И дискът литва нагоре, сякаш увисва над стадиона. Поради тая стремителност тя често не успява да запази равновесие и излиза извън очертаванията на кръга. Така бе и в тазгодишния мач СССР — САЩ, когато дискът прелетя 63,96 м, но опитът не бе зачетен.

Техниката на Фаина Мелник е фиксирана на много кинограми, а миналата година преподавателите в някои физкултурни вузове анализираха начина ѝ на хвърляне пред студентите — даваха ѝ за пример. Ръката на Мелник е толкова силна, че ѝ завиждат дори някои от мъжете-дискохвъргачи. Впрочем това ни най-малко не лишава Фаина от изящност и миловидност.

Всички компоненти — бързина, техника, сила — непрекъснато се усъвършенстваха; и всеки поотделно, и всички заедно. И най-после тоя стремителен процес стигна до логичния си връх: на европейското първенство в Хелзинки спортистката постави нов световен рекорд — 64,22 м.

Честно казано, очаквах, че световният рекорд ще падне още по време на спартакиадата на народите на СССР. Но стана друго. Фаина не спечели дори първото място, постигна „само“ 60,72 м и остана на 8 см след тогавашната европейска шампионка Тамара Данилова. После разбрах, че тоя неуспех е бил закономерен. Неговите корени бяха в... забояването на Надежда Чижова. Да, струва ми се, че тъкмо отсъствието на световната рекордьорка на тласкане гюлле лиши спартакиадата от световен рекорд на хвърляне диск. Работата е там, че вече от дълго време Фаина опитваше силите си и в тласкането на гюлле. Резултатите не бяха лоши. И изведнъж на спартакиадата се бе сторило, че в отсъствието на Чижова може да стане шампионка и на гюлле. Мелник похаби доста сили и нерви в самото навечерие на състезанието между дискохвъргачките, представи се слабо в основната си дисциплина, а на гюлле бе трета със 17,73 м. Сега, в Хелзинки, „грешката“ бе поправена.

Години наред съветските дискохвъргачки нямаха равни в света. Имаша на многократната световна рекордьорка Нина Думбадзе, двукратната олимпийска шампионка Нина Пономарьова, трикратната олимпийска шампионка Тамара Прес гърмяха по стадионите на планетата. После настъпи спадане, пет години на неуспехи и поражения. Но сега в СССР има цяла плеяда отлични майсторки и първа сред тях е Фаина Мелник.

Стив ШЕНКМАН

МЕДАЛЪТ ИМА ДВЕ СТРАНИ

В спортния бюлетин на АПН световният шампион по шахмат БОРИС СПАСКИ коментира изхода от полуфиналните мачове между претендентите за неговата корона и преценява шансовете на Т. Петросян и Р. Фишер във финалния двубой.

За мене, както и за много други гротмайстори, резултатът от мача Фишер — Ларсен беше съвсем неочакван. Наистина преди началото на борбата и аз отдавах предпочитание на Фишер, но смятах, че Ларсен ще се бори достойно. Дори след като резултатът стана 4:0. Но не беше така. Внимателният анализ на партиите показва, че Ларсен е загубил мача почти без борба. В Денвер, както никога по-рано, се прояви старата му беда: неумението да се защитава. Играта му ставаше безпомощна при първата сериозна заплаха... Представям си как би се защитавал Корчной, ако получеше срещу Фишер позиция, каквато имаше Ларсен в първата партия от мача. Тая интересна партия даде на Фишер голямо психологическо предимство: както ми се струва, Ларсен възлагаше твърде големи надежди тъкмо на първата партия. Той бе успял да забележи, че Фишер не винаги разиграва уверено с белите френска защита. Затова в отговор на традиционния ход на американеца 1. e2 — e4 Ларсен избра тъкмо такава начална партия. Ала скоро се оказа, че и той не е наясно с тънкостите на френската защита: още в дебюта черните се озоваха в тежко положение. Впрочем тук трябва да погледна още една причина за неуспеха на датския гротмайстор: дебютната му подготовка не беше на висота.

Ако в мача Фишер — Ларсен прогнозите ми не се оправдаха напълно, макар че успях

да позная победителя, в двубоя Петросян — Корчной за мене нямаше почти нищо неочаквано. Естествено не можех да предположа, че 9 от 10-те партии ще завършат наравно, но все пак успях да предвидя общия ход на борбата.

В навечерието на мача смятах, че на Корчной ще е трудно да играе с Петросян: според мене дълбокият позиционен стил на бившия световен шампион е твърде неприятен за ленинградския гротмайстор. Първите три партии показаха, че не съм грешил — в мителшипа при равна позиция Петросян буквально надиграваше своя съперник. Наистина Корчной успя да запази равновесието, но това беше не толкова негова заслуга, колкото резултат от непонятната плахост на Петросян — когато настъпваше време за решителни действия, бившият световен шампион неочаквано бнеше отбой.

Можеше ли Корчной да се възползува от нерешителността на своя съперник? Да, можеше, но само веднъж през целия мач. Благоприятният момент за Корчной възникна в четвъртата партия, когато Петросян разигра несполучливо дебюта и се изправи пред поражение. Мисля, че ленинградският гротмайстор трябваше да гони победа на всяка цена в тая партия. Но той пропусна щастливата възможност, а в следващата, пета партия избра неправилна тактика; вместо да развие инициативата си, позволи на своя съперник бързо да се добере до реми. Това реми беше нужно на Петросян като въздух, защото след преживяванията си в четвъртата партия той трябваше да спечели време, за да укрепи отново вярата в собствените си сили. След петата партия Петросян започна да действа уверено и спокойно. Сериата от бързо постигнати реми в средата на мача

напълно го удовлетворяваше — помагаше му да запази енергия за финала. Корчной сигурно и сам разбираше, че Петросян му е наложил своята тактика и го кара да плава в чужд фарватер, но изглежда, вече не бе в състояние да промени курса. И неизбежното стана: деветата партия завърши със загуба на ленинградския гротмайстор. Въпреки минималната разлика победата на Петросян в мача е доста убедителна.

Какво очаквам от финалния двубой между Петросян и Фишер, който трябва да започне на 12 септември?

След дълго прекъсване американският гротмайстор отново се върна в „големия шахмат“ и неизменно демонстрира игра от висока класа. Не мисля обаче, че е по-изкусен от Петросян при оценка на позицията. Дори обратно — тук по-силен е бившият световен шампион. Според мене преимуществата на Фишер са другите, в младостта и учудващата му енергия. Само шахматист, който притежава страстна жажда за борба, може да спечели в състезанията между претендентите 12 партии подред, както направил Фишер в мачовете с Тайманов и Ларсен.

Разбира се, всичко това не значи, че Петросян има по-малки шансове за победа. Безспорно ефективните игри на Фишер оказват чувствително психологическо въздействие върху неговите съперници; но... медалът има две страни. Без да срещна силна съпротива, американският гротмайстор не може да получи нужната тренировка като шахматист.

Лесните победи по-скоро те карат да се отпуснеш, отколкото да се мобилизираш. Рано или късно Фишер ще се сблъска с неприятности и засега е неизвестно как ще се

държи в такава ситуация. Ларсен беше прав, когато градеше оптимистичните си надежди преди всичко върху сполучливия старт — смяташе, че евентуална загуба в първата партия ще извади Фишер от равновесие. Датчанинът не успя да осъществи тактическия си замысел, но твърде е възможно Петросян да бъде по-щастлив. Играл съм два големи мача с бившия световен шампион и знам колко опасно е умението му да държи партньора на изгодна за себе си дистанция.

ПАНОРАМА

Неотдавна в чехословашкия курорт Карлови Вари се състоя едно необичайно международно състезание — тъй нареченият „малък марафон“ (на 25 км), в които си дадоха среща атлети на възраст от 40 до 80 години! Участвваха 441 ветерани от 22 страни на Европа, Америка и Австралия. За отбелязване е, че само 19 от стартиралите по една или друга причина не можаха да завършат състезанието. В групата на 40-50-годишните най-бърз бе Артур Уолшоу — пощенски служител от Англия, който пробяга разстоянието за 1,22:39 часа. Преди два месеца Уолшоу измени традиционното марафонско трасе в Манчестър за 2,21:14 ч.!

„Бягането удължава живота — заяви чехословакът Карел Хръбек (73-годишен). — Преди няколко години лекарите бяха на мнение, че няма да живея дълго, ако не опресня кръвта си. Започнах да се занимавам с бягане. Днес съм радостен, че можах да спечеля победа в моята възрастова група“. Сред участниците в състезанието имаше редица познати имена от миналото: австралиеца Дейв Пауър, съвременник на Елиот и трети в бягането на 10 000 м по време на олимпиадата в Рим през 1960 г., японецът Ямада, победител в бостонския марафон през 1953 г., бившият шведски шампион Йостби и др.

Известният английски футболист сър Стенли Матюс, който сега е на 58 години, направи следните изявления в печата за съвременния футбол: „Харесва ми високото темпо и отличната физическа подготовка на футболистите. Това им позволява да вършат по-голям обем работа в условията на плътното индивидуално покритие. Но в същото време индивидуалната техника отстъпва на заден план. Създава се впечатление, че е достатъчно да имаш конски дробове, слонски крака, чугунена глава и могъщи гърди, за да си майстор във футбола. По мое време най-много се ценеше техниката и лекотата при укротяване на топката.“

Испанският тореадор Аурелио Калатаюд е станал родоначалник на нов спорт. Той излиза на арената с... дълъг прът. Когато разяреният бик се спусне срещу него, Калатаюд с помощта на пръта прескача животното. Според тореадора това упражнение с голям успех може да бъде използвано от състезателите на овчарски скок. Засега обаче Аурелио няма последователи...

Англичанинът Дейвид Хемери, олимпийски шампион на 400 м с препятствия, е подновил тренировките си с намерение да се състезава и на олимпиадата в Мюнхен. Тия дни 27-годишният преподавател по физическо възпитание заминава за САЩ, където ще се готви по специална програма, изработена от американски специалисти, и чак след завръщането си в родината ще започне да участва в състезания. „Не смятам — казва Хемери, — че ще мога да бягам по-бързо, отколкото в Мексико (48,1 сек.). Там надморската височина даваше голямо предимство. Ще се опитам обаче и в Мюнхен да повтора същия резултат. Надявам се, че това ще е достатъчно за победа.“

Първата жена, която прекоси са мичка Атлантическия океан, е 28-годишната англичанка Николета Милс-Уокър, лекарка, специалистка по психология. С малка платноходка тя изменила 3500 мили за 45 дена.

ПОУКАТА

Десетият атлетически шампионат на Европа в Хелзинки бе чудесен урок за състезатели, треньори и ръководители. И същевременно — предупреждение, сурово и безкомпромисно. Всяко подценяване на подготовката дори за най-кратък период, всяка мисъл, че пропуснатото днес може да се навакса утре, водят до изоставане. Независимо от това, какви титли притежаваш...

Тежки разочарования претърпяха много състезатели. Най-трудно ги преживяват обаче „звездите“, онези, които са вкусили поне веднъж радостта от голямата победа. Тази мъка раздели и Михаил Желев, победител на европейския шампионат в Атина...

Как стана така, че непобедимият бе разгромнен? И то точно от състезатели, които не веднъж — при това на най-отговорни състезания — са могли само да гледат гърба му? Този въпрос безспорно влиява цялата наша спортна общественост, която обикна славния атлет, ограда го с внимание и почит. И вярваше в него; очакваше от него да защити достойно името си на един от най-силните в света в бягането на 3000 м с препятствия.

Ще припомним, че победната година на Желев — 1969 г. — започна също с поражение. На балканския крос в Скопие, една година след като бе неоспорим победител в Истанбул, той не успя дори да завърши бягането.

Тогаво Желев ясно разбра, че фиаското му се дължи на неправилна подготовка. И сега естествено има причини. Те са твърде единични с тези след олимпийските игри. Основната е отново в пропуснатото ценно време през зимата — в подготовката му след Скопие и го доведе до шампионската титла в Атина.

Истината налага да добавим, че Михаил Желев разбра грешката си още преди Хелзинки и хвърли много сили да навакса загубеното. Но бе късно! Шампионатът само потвърди за сетен път, че и най-големият талант без солидна подготовка не може да разчита дори на минимален успех. Особено при настоящото развитие на спорта. А Мишо притежава всички качества да бъде между първите — талантлив, трудолюбив, режимен, волеви и амбициозен. Тези му качества го задължаваха още повече да не проиграва големите си възможности, а Хелзинки да му послужи за поука...

Поуката, разбира се, не се отнася единствено за нашия пръв атлет, нито пък само за участниците на европейското първенство. Вече споменахме, че много изтъкнати състезатели — олимпийски шампиони, европейски рекордьори и други знатни имена — претърпяха разочарование. Такъв е случаят и с Рики

Брух, който не съумя да хвърли диска до десет метра по-малко от рекорда си и отпадна преди финалните опити. Но малина е, че същият Брух напоследък е занема тренировките, оплес се в разни истории, съвместими със спорта. Всичко това едва докаже, че успехът на съвременния спорт не е само дело из физически качества, които и решаващи да са те. Големият състезател трябва да притежава определени интелигентни способности и висок морал. Не случайно се подхвърля, че „Аржанов бяга с мисълта“. А примерът Нордвиг? Той лекува титла и не позволи да бъде победен. А Мелин Тя намери сили в последния опит да надне далеч себе си... Бихме прибавили и Велена Амзина, която е с по-скромни възможности, но на най-отговорното състезание добри рекордни си постижение с близо 1 секунди... Нима останалите наши състезатели не бяха поставени при същите условия и възможности за изява?

Европейският шампионат не бе първият, то ще бъде последен. Предстои още по-голямо състезание, най-значимото — Мюнхен, след олимпийските игри ще следват ед след друго състезания от първи ранг. Навкъде, както в Хелзинки, ще бъде трудно, дори по-трудно да се изкове победа. Особено в спорт като леката атлетика. Не беше лесно на Георги Стойковски в Букурещ, нито на Михаил Желев в Атина да станат първенци. Те само доказаха, че България може да ражда атлетически шампиони. Ще се раждат и за в бъдеще. Неизбежното поражение в десетия шампионат послужа за урок по пътя на нашето общо възходно развитие.

Хелзинки — София

Ешуа АЛМАЛЕ

ДЕСЕТТО ПЪРВЕНСТВО ИЗВЪН ФИНАЛИТЕ...

Фотообективът не винаги беше насочен към финалите на европейското първенство. Докато височината на летвата на овчарския скок достигне 5 метра, минаха часове. Но тях добре ги оползотвориха Нордвиг (вляво) и Дюжиси (вдясно) — СНИМКА № 1. Фоторепортерите посетиха героя на 10 000 м след победата му в дома, където Юха Веетайнен грижливо преглеждаше пресата (СНИМКА № 2). Те заснеха още един „герой“ — Бирленбах (ГФР), който въпреки своите 120 кг, не можа да се справи с филандската полиция, спазваща стриктно реда на стадиона. Бирленбах поиска да седне в официалната трибуна, но... не можа да участва в следващия ден на състезанието на тласкане гюлле (СНИМКА № 3). След като премина първи през второто препятствие, французинът Дрю — сочен за фаворит на 110 м с пр., се спъна и изгледа гърбовете на противниците си от третото (СНИМКА № 4). Президентът на Европейската асоциация по лека атлетика Андриан Паулен сам осъществяваше на терена прилагането на правилото за забрана на реклами в екипировката на състезателите (СНИМКА № 5).

Снимки: Лехтикува — БТА

ХЕГЕМОНИЯ — БЪЛГАРИЯ ШАМПИОН!

„Тих бял Дунав“ еси във видинската зала „Фестивал“ — България е балкански шампион! След десетгодишна хегемония на Югославия световните шампиони вече не са шампиони на Балканския полуостров! Развечаха ги нашите момчета в директен двубой, до който в два отбора достигнаха без загуба. Развечаха ги с духа и всеотдайността си, защото преди да се наложат над съперника си, бяха успели да победят себе си...

Наистина не е лесно да се играе (а камо ли да се побеждава) срещу един противник със самочувствието на първи в света. При това не е голямо самочувствие — отлични ръстови данни, физически качества за движение, еластична защита и стрелба — честа и точна от всички дистанции. Именно тя бе на път да наклони везните на победата към до сегашните посетители на титлата, ако

в нападение Голомеев, полезната игра на Пейчев, техниката на Христо Стой, лицата на комплексен у Чанев и спокойствието на капитана Филипков...

И всичко това — свито в един юмрук, насочено от будната тактическа мисъл на треньора Димитър Митев към една цел — победата!

80:72 (36:40) е цифровото изражение на триумфа, чиято стойност не се изчерпва само с цената на балканската титла, а сигурно ще даде благотворно отражение и върху представянето на отбора, комуто предстоят сервизни изпитания на европейско равнище.

Това бе един необходим за българския баскетбол успех.

Да честитим на тези, които го завоюваха!

КРАЙНО КЛАСИРАНЕ: 1. БЪЛГАРИЯ, 2. Югославия, 3. Турция, 4. Гърция, 5. Румъния.

Ако не беше себеприщанието на Райчев и Киров, развихрилият се

Балканските шампиони по баскетбол (от ляво на дясно) — ПРАВИ: Димитър Митев — ст. треньор, Дочо Петров, Христо Дойчинов, Богомил Чанев, Ивайко Райчев, Георги Бързаков, Стефан Филипов, Славей Райчев, Илиан Райчев.

ВЪВ ВИДИН С МИСЪЛ ЗА ЕСЕН

БАСКЕТБОЛНИЯТ ПОЛУОСТРОВ

ВИДИН, 23 август (по телефона от нашия специален пратник Петър ХАДЖИЙСКИ).

Продължение на пет дни пет дни са оспорваха шампионската титла на XIII балканиада по баскетбол за мъже: Румъния, Югославия, Турция, Гърция и България. Последния ден преди началото на европейско първенство в ГФР първ във Видин се превърна в терална репетиция за четирите отборни страни (без Гърция, които си извоюваха правото да стезават на финалите на шампионата на стария континент. Такако се вгледаме в списъка на десетте претенденти за европеевата титла, ще открием, че единият от тях са от Балканския полуостров. А като прибавим и авторитета на световния шампион Югославия, с право можем да наречем полуостров истински баскетболен полуостров!

Стойнието на отборите в наветото на най-отговорното състезание за годината предизвика безспорно най-голям интерес у присъстващите във Видин треньори, ръководители и специалисти. За нас важно бе да разкрием секретите

на бъдещите си съперници, с някои от които (Югославия и Турция) в ГФР задължително ще се срещнем, тъй като жребият ни събра заедно във втора група, а Румъния (включена в първа група) си остава потенциален и възможен противник.

Вестите от лагера на Югославия са най-противоречиви: докато във Видин дойдоха само двама участници в отбора-световен шампион (Пеловац и Жорга), преди това друг състав на „плавите“ направи победоносни турнета в Бразилия, Аргентина, Италия и Съветския съюз. Но от отбора по дисциплинарни съображения бяха отстранени тримата национали на сплитската „Югопластика“ — Скавси, Шолман и Твърдич, центърът Чосич заплаши с напускане в знак на солидарност с наказаните, а треньорът на „златните момчета“ Ранко Жеравица (впрочем към списъка на пристигналите на балканиадата световни шампиони трябва да прибавим и неговото име) категорично потвърди намеренията си да не дава никакви концесии на „фракционерите“. Така че при дебюта на българите на европейското първенство (първият мач в групата е Югославия—България) най-вероятно е да

ни бъде противопоставен един състав — сплав между останалите сега в родината си титуляри и 3-4 „бойци“ от балканиадата: заслужилите с играта си това място Пеловац и Кнежевич, един от двата гарда — Басин или Бизак и може би Жорга. Но и отборът, който игра във Видин, носи всички добри качества на школата на световните шампиони и би бил костелив орех не само в регионален мащаб: млади, пъргави момчета, 8 от които над 2 метра, неуморими и защитни и „енаситни“ в нападение, с отлична техническа и кондиционална подготовка, при това до голяма степен равностойни.

Турция не е покачила стойността си в сравнение с видяното през април на „Наградата на София“, когато значително затрудни нашите национали. Сега, без Пойразоглу, основен стрелец остава крилото Зеки Тосун, а в отсъствието на отличния техник и разпределител Шенгюн най-голяма грижа на треньора М. Батуралп създава организацията на играта и лесното подвеждане на отбора му по удобното за съперника темпо. Известно „субвудане“ пролича у познатия ни гигант Хюсеин Алип, но присъствието му на площадката води до ограничени тактически действия (зонова защита и постепено нападение). Румънският състав все още се крепи на рутината на ветераните Албу, Диаконеску и Саву, които са в състояние да спечелят един мач, но в процеса на турнирните битки бързо губят свежестта си, а и по-младите им колеги оставиха впечатлението, че треньорът Дан Николеску все още не е успял да ги доведе в най-добро физическо състояние. Гърция игра с амбициите да докаже, че случайно не е сред финалистите в Есен и Бьоллинген, и успя, побеждавайки някой от тях.

Българските баскетболисти провериха не само съперниците си, но и собственото си състояние и (въпреки известни приливи и отливи) оставиха обнадеждащо впечатление.

НАЙ, НАЙ, НАЙ...

Най-добър реализатор: Пеловац (Югославия) — 85 т.

Най-добър защитник: Бахин (Югославия);

Най-добър изпълнител на наказателни удари: Албо (Румъния) — 92%.

Най-полезни за отбора си: Пейчев (Б), Пеловац (Юг), Тосун (Т), Диамандопулос (Г) и Саву (Р);

Най-добър съдия: Юрий Моламедзянов (СССР).

Анкетата на „Старт“ между треньорите и другите, присъстващи във Видин баскетболни специалисти, определи следната „идеална“ петорка на Балканиада: Пейчев (Б), Христов (Б), Пеловац (Юг), Бахин (Юг) и Тосун (Т).

Въпреки опеката на двама турски играчи Христо Дойчинов и този път реализира. Снимки: Емил МАНДЖАРОВ

ДЕВИЗЪТ И СМИСЪЛЪТ НА БАЛКАНИАДАТА

Всяка среща на спортистите от балканските страни неизменно допринася и за укрепване на добросъседските отношения и дружбата между народите от нашия полуостров. „За мир и дружба на Балканите!“ бе и девизът на поредния балкански турнир по баскетбол за мъже. Видин посрещна гостоприемно „най-високите“ (та нали са баскетболисти?) представители на петте съседни държави, обкръжи ги с внимание и грижи, създаде им всички условия за изява на силите на спортното поле, за полезен и приятен отдих. В спомените на участниците от Румъния, Югославия, Турция и Гърция, на нашия отбор сигурно ще останат срещите с колективите на най-големите местни предприятия и организации, поели шефство над отделните отбори, посещенията из историческите обекти на града на Бабините Видини кули, екскурзиите до Магурата, Белоградчишките скали и до други забележителности на този красив и обновен български край. А вечер в кокетната зала „Фестивал“ разноезични скандирания и възгласи отличаваха сред 1200-те зрители групите на дошлите специално за игрите любители на баскетбола от Румъния и Югославия.

Затова на раздяла водачите на гостуващите делегации не криеха задоволството си: Ал. Попеску (Румъния): „Бяхме сред приятели и добри съседи, замисляме си доволни.“; Вл. Антич (Югославия): „Хвала!“ (б. а. — на български това значи „благодаря“), но бе казано и като благодарност, и като похвала); Р. Къндж (Турция) „На организаторите и домакините — все страни комплименти!“; Н. Пулос (Гърция): „Всичко бе както трябва да бъде.“

Видин посрещна съперници, а изпрати приятели. И това най-добре и достатъчно оправдава девиза (и смисъла!) на балканиадата!

Видин „порасна“ през дните на балканиадата. Югославските гиганти на 16-етажния дом на съветите...

СТАРТ

ЗАБАВНИ
МИНУТИ

МИНИ СЛУЧКИ

ПЪРВАТА МАРКА

Вестта, която се появи във френската преса, че първата пощенска марка с футболна тематика, издадена в Уругвай по случай олимпийските игри през 1924 г., струва днес 1500 долара, беше опровергана от Международния съюз на филателистите. В издадено комунике се твърди, че тази марка е оценена на 4400 долара и в целия свят се намират само 100 екземпляра от нея.

РАЗХОДИ ЗА МАГЪОСНИЦИ

В един от месечните бюлетени на ФИФА се появи съобщение от Кения със следното съдържание: в годишния баланс на един от най-популярните футболни клубове в Найроби фигурира разходно перо от 3000 долара, изплатени на... магьосници. Тази сума е изразходвана за заклинания преди мачовете, като в зависимост от важноста на срещата таксата на магьосника е варираща от 25 до 60 долара.

СЛЕД ПОСЛЕДНИЯ ФУТБОЛЕН СИГНАЛ

Италианските футболни запалняковци така бурно изразяват своите симпатии и антипатии, че принуждават нередко футболсти и съдии да прибегват до чудати начини, за да излязат от стадиона невредими. Един съдия разказва на журналисти за следния случай в своята практика: „Това беше след един мач в Рим. Когато напусках стадиона, стотици зрители ми целуваха ръцете.“ „Така ли добре свирехте?“ — го попита журналистите. „Не, просто за да изляза благополучно от стадиона, ми се наложи да облека кардиналска мантия.“

КАКВО РАЗБИРА МИНИСТЪРЪТ

Министър-председателят на Франция Жак Шабан Делмас (бивш национален състезател по ръгби) бил щастлив, когато разбрал, че темата на едно телевизионно предаване, в което бил поканен да участва, е ръгби. Във връзка с това заявил: „Трибва често да говоря за неща, от които нищо не разбирам. В областта на ръгби обаче съм компетентен и с удоволствие ще отговоря на всички въпроси.“

ФОТО — ЗАГАДКА № 2

Можете ли да отгатнете кои от състезателите на горните снимки са включени в нашите състави за световното първенство, в кой стил и категория се състезават и какви са техните най-големи успехи?

ОТГОВОР НА ФОТОЗАГАДКАТА ОТ БРОЙ 11

Борците, които показваме в миналия брой, са Александър Томов и Осман Дуралиев — на снимките и двамата са в успешна атака срещу своите противници. И двамата са включени в нашия национален отбор за световното първенство в категория над 100 кг. Александър Томов („Левски-Спартак“) е борец в класически стил. Носител е на бронзов медал от европейското първенство през 1970 г. Осман Дуралиев, „патентованият сребърен медалист“ от олимпийски игри (1968) и световни първенства (1967, 1970), е състезател от „Лудогорец“ — Разград.

СЪРФИНГ — ПЛЪЗГАНЕ ПО ВЪЛНИТЕ

В последно време все по-често се появяват съобщения за един неизвестен у нас спорт — сърфинг. Прочутият английски мореплавател Джеймс Кук по време на своята тихоокеанска експедиция от 1768 година, изучавайки живота и ираните на островните жители (по-специално на Хавай), пише в своя дневник, че тук... мъжете се качват на дълга дъска и с нея се движат по големите вълни.

Това е първото сведение за сърфинга. Какво е необходимо за този спорт? Преди всичко океан или море и възможно най-големи вълни (на английски „сърф“ значи прибой). След това дъска с елипсовидна форма от полиестер или балцово дърво, дълга 280—380 см и тежка 12,5 кг. Когато всичко това е налице, сърфистът сяда или ляга върху дъската, гребче е ръце и се отдалечава на 300—400 м от брега. После си ляга в очакване на голяма вълна. Тя се появява и той като пружина се изправя с цял ръб върху дъската и заедно с нея се понася към брега. „Майсторите“ се стремят да бъдат най-

близо до гребена на вълната и в тази позиция да достигнат до брега, движейки се със скорост над 60 км в час.

Сърфингът не е безопасен спорт. През миналата година само в САЩ са регистрирани 17 смъртни случая. Когато плъзгащият се загуби равновесие, той става играчка на водната стихия и в този момент може да бъде тежко ранен от мятащата се наоколо дъска.

Сърфингът е най-разпространен в Австралия и САЩ. В Европа започна да се практикува през 1968 г., когато французинът Жан Барлан направи първите демонстрации в Биариц.

Ежегодно се провеждат редица състезания — включително и световно първенство. Миналата година световен шампион става 18-годишният американски студент Раф Арнес, син на известен актьор от каубойски филми. Жалко, че действително на каубойските филми не се разиграва на морето...

При определяне на най-добрите състезатели съдиите се ръководят от следните критерии: възраст, технически репертоар, избор на най-добрата вълна за плъзгане.

Звездите на сърфинга не се плъзгат само за чест и слава. Те са скъпо платени инструктори и продават своето майсторство в редица рекламни издания, филми и пр.

ПОЗНАВАТЕ ЛИ ТОЗИ СПОРТ?

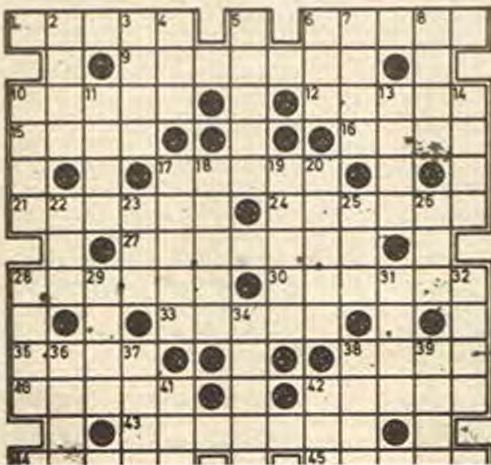
КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Наш футболист, национален състезател. 6. Вид спорт. 9. Най-тежката лекоатлетическа дисциплина. 10. Съветски писател, автор на „Вратарят на републиката“. 12. Известен наш баскетболист в близкото минало. 15. Коралов остров. 16. Таиц, изпълняван от един играч. 17. Футболист от „Левски“ от близкото минало. 21. Съветски състезател (смесени двойки) по фигурно пързалане. 24. Известен американски лекоатлет. 27. Древно племе, населявало Италия. 28. Безмоторен самолет. 30. Авиатори, летци. 33. Едно от имената на румънски държавен деец. 36. Грациозно горско животно. 38. Малко известен връх в Рила. 40. Наш народен артист. 42. Мярка за вместимост в някоя страна. 43. Футболист от „Локомотив“ (Пд), национален състезател. 44. Стремително движение във въздуха. 45. Футбол от Южната „Б“ РФГ.

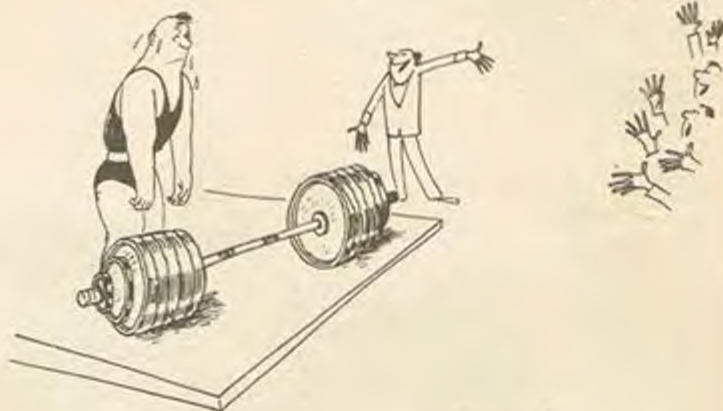
ОТВЕЩО: 2. Бележит древногръцки скулптор. 3. Герой на Ж. Ж. Русо. 4. Машинен елемент. 5. Футболен отбор от „А“ РФГ. 6. Име на няколко унгарски футболисти. 7. Историческо градче в Турция. 8. Полупаразитен храст, употребяван в медицината. 10. Вид състезателна лодка. 11. Натриев карбонат. 13. Вид спортна игра на пари. 14. Корейска парична единица (мл. ч.). 17. Обожаван предмет или животно у древните народи. 18. Древно племе. 19. Спортни облекла. 20. Прабългарски род, от който произхождат хановите Сибини, Умар и др. 22. Град във Франция. 23. Кубински композитор. 25. Река в Африка.

чина. 28. Известна съветска лекоатлетка в близкото минало. 29. Колхозач от дружество „Локомотив“ (Сф). 31. Голям морски рак. 32. Византийски философ от VII в. 34. Гръцка естрадна певица, гостувала в нашата страна. 36. Именит френски композитор. 37. Историческо селище край Свищов. 38. Бразилски футболист в близкото минало. 39. Футболист № 1 в света. 41. Единица за измерване на електрическа сила. 42. Предишно наименование на защитник при футболната игра.

Съставил: Страхил НИКОЛОВ

— Искат да повторите...

— Ще играем защитен вариант...

Пакайот ГЕЛЕВ

7 ДНИ СПОРТ

БОРБА: Световно първенство — свободен стил от 27 до 30 на стадион „В. Левски“ в София (ще се предава по телевизията)

ФУТБОЛ: Трети кръг „А“ РФГ от 17 ч. — първият мач на 28, а останалите на 29.

ЦСКА „Септ. знаме“ — Тракия
В София: 20 15 3 2 52—15
В Пловдив: 19 7 8 4 30—21
Чардафон—Орловец —

Локомотив (Сф)
Не са играли за първенство
Марек — Черноморец
З Ст. Димитров: 5 5 0 0 14—3
В Бургас: 5 0 0 5 5—11
Академик — Черно море
В София: 4 1 1 2 3—1
Във Варна: 4 1 0 3 2—8

Берое — Лъсков
Не са играли за първенство
Ботев — Левски—Спартак
Във Враца: 7 1 4 2 8—9
В София: 7 0 0 7 1—21
ЖСК—Спартак — Дунав
Във Варна: 10 5 5 0 19—10
В Русе: 9 1 3 5 7—15
Локомотив (Пд) — Славия
В Пловдив: 12 3 5 4 13—14
В София: 12 0 5 7 6—20

Етър — Спартак
Във В. Търново: 2 1 0 1 2—2
В Плевен: 2 0 1 1 3—4
Северна „Б“ РФГ — трети кръг на 28 от 17 ч.

Металург — Кърпачев
А. Кънчев — Лудогорец
Академик — Доростол
Раковски — Добруджа
Локомотив (ГО) — Светкавица
Чавдар — Левски
Септ. слава — Локомотив (Мз)
Волов—Бдин
Дунав — Локомотив (Рс)
Южна „Б“ РФГ — трети кръг на 28 от 17 ч.

Яворов — Сливен
Марица (Пз) — Торпедо
Родопска — Балкан
Велбъжд — Горубсо
Димитровград — Арда
Миньор — Локомотив
Марица (Пд) — Ст. герой
Пирин — Канев
Черник — Ботев

ЛЕКА АТЛЕТИКА: Италия — България — Испания (юноши и девойки) на 28—29 в Италия.

ПЛУВАНЕ: Купа на Европа на 28—29 групи „С“ за мъже в Осло, а за жени — в Копенхаген.

Турнир „Дружба“ на 28—29 в Табания (Унг.)

БАСКЕТБОЛ: Международен мъжки турнир от 26 до 28 в Будапеща.

КАНУ-КАЯК: Световно първенство за мъже и жени на 28—29 в Югославия.

КОЛОЕЗДЕНЕ: Световно първенство на листа и шосе от 25 в Италия и Швейцария.

ВДИГАНЕ ТЕЖЕСТИ: Републиканско първенство за юноши, старша и младша възраст на 28 и 29 в Кнежа.

екран

Когато лодките са на вода...

1 След малко лодката ще носи тях. „Скуката“ от заниманията на сухо ще бъде заменена с приятния насрещен полъх, с удоволствието да се чувствава устремът и да се задминават другите.

2 „Академиците“ постронха първи своя гребна база на езерото край Панчарево. Тогава пионерите бяха няколко запалени гребци с 5—6 стари лодки. Сега всеки ден в лодките на студентското физкултурно дружество се сменят десетки екипажи. И може би най-интересно е в царичатата на гребния флот — осморката!

3 В началото няма норми и постижения. На стария закръпен ветеран най-важно е да се научат основните правила, да се свикне с лодката, греблата и водата... Така започват всички!

4 Още в ранна утрян, щом първите лъчи на слънцето докоснат водите на Панчаревското езеро, гостоприемният дом на гребците посреща най-нетърпеливите. Така е до късна вечер...

5 Всеки ден от пристана се отделят десетки лодки с млади гребци. Състезателите остават сами в езерото. И тогава трябва да се мисли за наученото, за това, което предстои да стане навик, за указанията на треньорите.

Старт

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

СТАДИОН „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ СОФИЯ

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: главен редактор — Недялко ДОНСКИ, Асен НЕЙКОВ, Богомил НОНЕВ, Ваня ВОЙНОВА, Вълко ПЕТРОВ, Димитър ДЖАРОВ [зам. главен редактор], Ешуа АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЧЕВ, Климент ВЕЛИЧКОВ, Маргарита РАНГЕЛОВА, Митко ЕКСЕРОВ [отговорен секретар], Никола КОСТАДИНОВ, Павел БЕЖИНОВ, Петър ХАДЖИЙСКИ, Ясен АНТОВ.
Художествен редактор: Дочо ДОЧЕВ.

Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

ИНДЕКС 20121